

Práce českých a zahraničních dobrovolníků v neziskových organizacích České republiky

Leona Klementová

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Leona Klementová**
Osobní číslo: **H140419**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Práce českých a zahraničních dobrovolníků v neziskových organizacích České republiky**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti dobrovolnictví, dobrovolné práce a neziskového sektoru.
Příprava metodiky k praktické části.
Realizace kvantitativního výzkumu metodou dotazníku.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, včetně jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BRUMOVSKÁ, Tereza, SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ Gabriela. Mentoring výchova k profesionálnímu dobrovolnictví. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-772-5.

FRIČ, Pavol. Dárcovství a dobrovolnictví v České republice výsledky výzkumu NROS a AGNES. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS), 2001. ISBN 80-902633-7-2.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN: 978-80-247-1369-4.

TOŠNER, Jiří. SOZANSKÁ, Olga. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2006. ISBN: 80-7367-178-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Michaela Lukešová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **7. prosince 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **26. dubna 2017**

Ve Zlíně dne 7. prosince 2016

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má ÚTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 14.2.2014

.....

¹⁾ Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací.

²⁾ Vysoká škola nezávisle zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Dizertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, spisy nebo rozmnožení.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, uděje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady chybějícího přejevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užívat či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přiměřeně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá působením českých a zahraničních dobrovolníků v neziskových organizacích České republiky. Vymezuje pojmy jako je dobrovolník, dobrovolnictví, neziskový sektor, Evropská dobrovolná služba, profil dobrovolníka, motivace. Z teoretických východisek a základních pojmů uvedených v první teoretické části práce vychází následně praktická část. V praktické části byl realizovaný kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření zaměřený na profil a motivaci dobrovolníka. Cílem výzkumu bylo zjistit atribut, motivaci a zkušenosti s dobrovolnou činností českého a zahraničního dobrovolníka a míru jejich participace v neziskových organizacích. Závěrečná část obsahuje vyhodnocení výsledků výzkumu.

Klíčová slova: dobrovolník, dobrovolná činnost, motivace, Evropská dobrovolná služba, nezisková organizace

ABSTRACT

This Bachelor thesis deals with the influence of Czech and foreign volunteers in non-profit organizations of the Czech Republic. It defines terms such as volunteer, volunteerism, non-profit sector, the European Voluntary Service, the profile of volunteer, motivation. The practical part is based on the theoretical foundations and basic concepts mentioned in the first part of this work. A quantitative research by questionnaire focused on the profile and motivation of the volunteer was implemented in the practical part. The aim of the research was to determine an attribute, motivation and experience with volunteering Czech and foreign volunteers and a level of their participation in non-profit organizations. The final part contains evaluation of the research results.

Keywords: volunteer, volunteer activity, motivation, European Voluntary Service, non-profit organisation

Poděkování

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce paní Mgr. Michaele Lukešové za cenné odborné rady, lidský přístup, čas a trpělivost, děkuji paní Mgr. Janě Martincové, která mi pomáhala s volbou tématu bakalářské práce, děkuji paní Mgr. Jitce Janíkové vedoucí neziskové organizace Akropolis, z.s. za podporu a ochotu, se kterou se podělila o své zkušenosti z organizování dobrovolníků.

Dále bych ráda poděkovala všem respondentům, kteří věnovali svůj čas, vyplnili dotazník, a tak poskytli základ pro empirickou část této práce.

Děkuji také své rodině a přátelům. Bez jejich trpělivé podpory bych bakalářskou práci nemohla napsat.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Motto:

„Pouze život, který žijeme pro druhé, stojí za to.“

Albert Einstein

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1. DOBROVOLNICTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH - HISTORIE A SOUČASNOST	13
1.1 HISTORIE	14
1.2 SOUČASNOST.....	16
1.2.1 Dobrovolnická centra	16
1.2.2 Dobrovolnické programy	17
1.2.3 Evropská dobrovolná služba EDS.....	18
2 MOTIVACE, MOTIV DOBROVOLNÉ ČINNOSTI, ALTRUISMUS	19
2.1 VYMEZENÍ POJMŮ MOTIVACE A MOTIV	19
2.2 MOTIVACE A ALTRUISMUS	19
3 NEZISKOVÝ SEKTOR A DOBROVOLNICTVÍ	22
3.1 METODIKA PRÁCE S DOBROVOLNÍKY V NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH.....	23
3.1.1 Způsob získávání dobrovolníků	24
3.1.2 Vedení prvního rozhovoru	24
3.1.3 Etický kodex dobrovolníka	25
3.1.4 Způsoby odměňování	25
3.1.5 Supervize.....	26
3.1.6 Mentoring.....	26
3.1.7 Koordinátor dobrovolníků.....	27
3.2 PROPAGACE A PODPORA DOBROVOLNICKÉ ČINNOSTI	28
4 DOSAVADNÍ VÝZKUM A VÝSLEDKY V OBLASTI DOBROVOLNICTVÍ V NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH ČESKÉ REPUBLIKY	29
4.1 VÝSLEDKY VÝZKUMU EDS.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 METODOLOGIE VÝZKUMU	33
5.1 CÍLE VÝZKUMU	33
5.2 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	33
5.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A HYPOTÉZY	34
5.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	35
5.5 TECHNIKA SBĚRU DAT	35
5.6 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT.....	36
5.7 KATEGORIZACE A TŘÍDĚNÍ MATERIÁLU ZÍSKANÉHO DOTAZNÍKEM	36
6 ANALÝZA DAT ZÍSKANÝCH DOTAZNÍKEM	38

6.1	ANALÝZA DAT DOTAZNÍKU URČENÉHO ČESKÝM DOBROVOLNÍKŮM	38
6.2	ANALÝZA DAT DOTAZNÍKU URČENÉHO ZAHRANIČNÍM DOBROVOLNÍKŮM	52
7	INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT.....	58
7.1	ATRIBUT ČESKÉHO A ZAHRANIČNÍHO EVS DOBROVOLNÍKA	58
7.2	MOTIVY DOBROVOLNÉ ČINNOSTI ČESKÉHO A ZAHRANIČNÍHO EVS DOBROVOLNÍKA	59
7.3	MÍRA PARTICIPACE ČESKÉHO DOBROVOLNÍKA	60
7.4	ZKUŠENOST ČESKÉHO A ZAHRANIČNÍHO EVS DOBROVOLNÍKA S DOBROVOLNOU ČINNOSTÍ	60
7.5	EXISTENCE VZTAHU MEZI SKUTEČNOSTÍ, ŽE SE ČLOVĚK STARÁ O DĚTI VE VĚKU DO 26TI LET A JEHO ROZHODNUTÍM PRO DOBROVOLNICTVÍ.	60
7.6	EXISTENCE VZTAHU MEZI SKUTEČNOSTÍ, ŽE SE ČLOVĚK STARÁ O DĚTI VE VĚKU DO 26TI LET A MÍROU JEHO PARTICIPACE	62
8	CELKOVÉ SHRNTÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU.....	65
9	DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	67
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	70
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM GRAFŮ	75
	SEZNAM PŘÍLOH.....	76
	PŘÍLOHA PI – DOTAZNÍK V ČESKÉM JAZYCE.....	77
	PŘÍLOHA PII – DOTAZNÍK PRO ZAHRANIČNÍ ÚČASTNÍKY EDS.....	81
	PŘÍLOHA PIII – GRAFY	85

ÚVOD

Motto:

„Je zbytočné se ptát, má-li život smysl či ne. Má takový smysl, jaký mu dáme.“

Seneca

Člověk je tvor společenský. Nežije sám, ke svému životu potřebuje nutně druhé. V dětství mu tvoří zázemí matka, otec, případně prarodiče a sourozenci. Posléze vstupuje do interakce s dětmi v mateřské, základní škole. Potkává své vrstevníky v zájmových organizacích a kroužcích. Následuje střední škola, případně škola vysoká, první a pak další zaměstnání. Dítě vyrostlo, dospělo a zakládá vlastní rodinu. V interakci s druhými lidmi prožije celý svůj život, který v ideálním případě zakončí mezi svými blízkými. Pokud to není možné, nabízí naše společnost domovy pokojného stáří, případně další zařízení pro seniory. V každé etapě svého života žije člověk v síti lidských vztahů. Základ stále tvoří rodina, ale stále více do našeho života vstupují instituce – školky, školy, sportovní kluby, zájmové spolky, zaměstnavatelé. Naše kultura je od nejranějších dob spojena s dobrovolnou pomocí člověka člověku. Každý známe úsloví „Být člověku člověkem, ne vlkem.“ V rodině jsme odkázáni na pomoc svých nejbližších. Ochota pomáhat si v rodině navzájem je dána člověku přirozeně. Matka, otec chrání své děti, protože nemůžou jinak. Každý z nás mnohokrát využil a sám poskytl dobrovolnou sousedskou výpomoc. I zde si můžeme pomoci lidovou moudrostí: „Není nic lepšího než dobrý soused, není nic horšího než špatný soused.“ Vypadá to, že život sám nás učí pravidlu: konej dobro, pomáhej druhým, ono se Ti to jednou v dobrém vrátí.“

A pak jsou mezi námi mnozí takoví, kteří pomoc druhým nabízí i za hranicemi své vlastní rodiny. Funguje velké množství neziskových organizací, které vznikly z čistého nadšení, potřeby pomáhat, šířit dobrou myšlenku. Tyto organizace jsou profesionálně vedené a bez dobrovolné práce svých členů a mnoha externích dobrovolníků by se neobešly. Konkrétně můžeme jmenovat: Člověk v tísni, Charita, Skaut, Rodinné, vzdělávací a dobrovolnické centrum Akropolis a spousta dalších. Bez jejich působení by byla naše kultura i život mnoha jednotlivců chudší.

Pokud si rozebereme slovo „dobrovolný“, zjistíme, že ho tvoří dvě samostatná slova. Dobro a volný. Dobro můžeme definovat jako opak zla. Dobro prospívá, zlo škodí. Slovo volný značí svobodu, např. svobodu rozhodnutí. Dobrovolník se tedy svobodně rozhodne konat dobro ve prospěch jiných. Nasazuje svůj čas, znalosti, ochotu i nadšení ve prospěch dobra

pro druhé. Tím dává kus sebe samého. Na otázku, co k altruistickému chování dobrovolníka vede, se pokusíme odpovědět v této bakalářské práci. Jejím výstupem je zjistit atribut, motivaci, zkušenosti a míru participace českých a zahraničních dobrovolníků v jejich dobrovolné práci ve prospěch druhých lidí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. DOBROVOLNICTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH - HISTORIE A SOUČASNOST

„V současném světě, díky vysokému stupni techniky globálně propojeném a zároveň plném obrovských kontrastů, představuje dobrovolnictví fenomén, překračující hranice států, náboženských i sociálních skupin a ukazující na možnost soužití, které je založeno na vzájemné pomoci a solidaritě“ (Tošner a Sozanská, 2006, s. 23).

Na začátku teoretické práce si vymezíme pojmy dobrovolník a dobrovolná činnost, protože se budou v celé bakalářské práci stále opakovat.

Dobrovolník je člověk, který věnuje svůj čas, vědomosti, znalosti, zkušenosti, sílu a kompetence ve prospěch druhých lidí bez jakéhokoli požadavku finanční odměny (Tošner a Sozanská, 2006).

Protože Česká republika se geograficky nachází na území Evropy, historicky je spjata s okolními státy, v současné době je součástí Evropské Unie, uvádíme zde zkrácenou verzi parafraze článku Manifesto for volunteering in Europe. - Manifest evropských dobrovolníků, který vydalo European volunteer centre v roce 2006. Vybrali jsme z něj část, která se týká obecné charakteristiky dobrovolníků a dobrovolné činnosti. Tato charakteristika je společná pro dobrovolníky, kteří působí ve všech zemích Evropy, tedy i v České republice.

Dobrovolnictví se vyskytuje v rozmanitých formách ve všech zemích Evropy. Přes různorodost kultur jednotlivých evropských států, rozdílnost jejich historie lze vysledovat následující společné rysy totožné pro všechny dobrovolníky v celé Evropě

- **Dobrovolná činnost** je prováděna ze svobodné vůle, rozhodnutí a vlastní motivace
- Dobrovolná činnost se provádí bez finanční odměny
- Dobrovolná činnost se koná v rámci nevládních organizací, dobrovolnických center, více či méně organizovaných skupin atd.
- Dobrovolná pomoc je zacílena na jinou osobu než osobu dobrovolníka, na dobro společnosti jako celku, přispívá k trvalým hodnotám obecného zájmu

Dobrovolníci jsou zapojováni do nejrůznějších činností např.: vzdělávání, výchovy, managementu. Dobrovolnictví je prostředkem sociální inkluze a integrace. Jedná se o způsob, kterým lidé nejrůznějších národností, vyznání, věku, sociálního a ekonomického zázemí můžou přispět k pozitivní změně ve společnosti. Může být použito jako nástroj ke stimulaci

aktivního a zodpovědného evropského občanství. Je významným zdrojem obnovy a usmíření v rozdělených společnostech. V rámci dobrovolné činnosti si samotní dobrovolníci trénují své osobní, komunikační a profesní dovednosti. Je třeba jasně vyčíslit podíl dobrovolné práce na hrubém domácím produktu. Organizovaná dobrovolná činnost dává vzniknout prostoru pro spolupráci podnikatelského a veřejného sektoru a dobrovolnických center. Dobrovolníci svou službou rozšiřují oblast služeb. Tímto způsobem se aktivně podílejí na tvorbě nových pracovních příležitostí. Dobrovolná činnost je proto důležitou součástí politiky Evropské unie.

Manifest se obrací na instituce Evropské Unie. Jeho obsah můžeme shrnout do následujících tří bodů:

1. Výzva k aktivní podpoře a uznání dobrovolné činnosti
2. Výzva k aktivní podpoře a usnadňování působení dobrovolníků
3. Výzva k aktivnímu vytváření sítí spolupráce napříč sektory a institucemi (European volunteer centre CEV, 2006)

1.1 Historie

Dobrovolnictví v českých zemích není pouze fenoménem dnešní doby, ale můžeme se s ním setkat v celém průběhu českých dějin. Dobrovolná činnost je na začátku historie úzce spjata s křesťanstvím, které do našich zemí v r. 863 na pozvání moravského knížete Rostislava dobrovolně přinesli soluňští bratři Cyril a Metoděj. S ovocem jejich činnosti se můžeme setkávat dodnes. Dobročinnost měla v popisu práce šlechta, která byla zodpovědná za své poddané.

V první polovině 13. století založila Anežka Česká, dcera vládnoucího krále Přemysla Otakara I., spolu se svým bratrem Václavem I. v Praze na Starém městě špitál sv. Františka. Věnovala se péči o nemocné, chudé a všechny potřebné.

(Soukupová, 2015).

Současnici Anežky České byla Zdislava z Lemberka, která stejně jako Anežka založila v městě Jablonné špitál pro chudé, který materiálně podporovala. Protože byla doba válek, objevovalo se mnoho zmrzačených lidí, které osobně ve špitále ošetřovala a léčila (Kalista, 1991).

Další ženou, která svůj život dobrovolně zasvětila chudým a potřebným, byla dcera Františka Palackého Marie Riegrová – Palacká.

„Založila mateřské školky a opatrovny v Praze. První zařízení vzniklo roku 1869 a do roku 1890 jich vzniklo dalších 15 a celkem se do nich investovalo téměř 170 tisíc zlatých. Zařízení byla určena dětem matek pracujících až šestnáct hodin denně. V roce 1890 navštěvovalo školky 2958 dítek ve věku od 3 do 6 let, 1117 z nich se ve školkách stravovalo a 1841 obdrželo oděv a obuv. O těchto dobročinných a dobrovolnických aktivitách Marie Riegrové věděl jen okruh osob, které se podílely na jejich realizaci. Starala se a pomáhala potají, bez touhy po nejmenším uznání a za svoje činy nežádala pochvalu ani poděkování“ (BALÁŽ, 2011, s. 23).

Z výše uvedeného vyplývá, že je vysoce pravděpodobné, že v naší zemi žilo hodně dobrovolníků a dobrodinců, o jejichž činnosti nemáme záznamy, protože ji vykonávali bez veřejné pompy a propagace ve smyslu biblického: „Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice“.

V 19. století zažila velký rozvoj spolková činnost. Některé spolky přetrvaly až do současné doby – Hlávkova nadace, spolek Mánes, Sokol aj.

Po rozpadu Rakouska Uherska a vzniku Československé republiky vznikly dobrovolné organizace soukromé, obecní, náboženské, národnostní. Pro příklad můžeme uvést Československý červený kříž, Masarykova liga proti TBC (Tošner a Sozanská, 2006).

Rozvoj spolkové činnosti umlčela okupace, 2. světová válka a doba socialismu. Spolky byly rušeny, majetek jim byl zabavován. Činnost všech veřejných aktivit musela být podřízena politickému diktátu Komunistické strany. Teprve revoluce v r. 1989, která ukončila období vlády jedné strany, umožnila postupný návrat a rozvoj spolků, organizací, vznik neziskového sektoru, který nabízí velký prostor pro uplatnění dobrovolníků. Neziskový sektor byl ve většině případů založen dobrovolníky, kteří obětovali svůj čas, nadšení, vědomosti a prostředky k uplatnění své vize, která slouží obecnému prospěchu. Počítáme mezi ně mateřská a rodinná centra, zájmové spolky, organizaci Skaut, kde dosud jejich členové odpracují spoustu hodin zdarma, a přestože jsou někteří z nich zaměstnanci daných spolků, odpracují mnohem více hodin, než za které dostanou zapláceno.

1.2 Současnost

Velký rozvoj dobrovolnické činnosti si vyžádal její ukotvení v zákoně. 24.5.2002 byl schválen Zákon č.198/2002 o dobrovolnické službě s účinností od 1.1.2003. V souladu s tímto zákonem se mohou neziskové organizace akreditovat u Ministerstva vnitra jako vysílající organizace. Akreditace pak těmto organizacím přináší konkrétní výhody - mohou si podat žádost o státní dotaci na Ministerstvu vnitra na pojištění dobrovolníků. Dotace se vztahuje také na pokrytí části nákladů vzniklých za účelem pořízení a vedení evidence dobrovolníků a spojených s výkonem dobrovolnické služby.

Zákon o dobrovolnické službě přináší výhody i samotným dobrovolníkům, kteří působí v akreditované organizaci. Mezi dobrovolníkem a akreditovanou organizací je podepsána smlouva o dobrovolné činnosti. Na dobrovolníka se vztahuje pojištění proti škodám na zdraví a na majetku. Pokud dobrovolníková činnost přesáhne 20 hodin v kalendářním týdnu, může mu stát hradit zdravotní a důchodové pojištění po dobu trvání jeho dobrovolné činnosti (Česko, 2002).

Díky platnosti zákona vzniklo mnoho akreditovaných dobrovolnických center, která profesionálně koordinují, zajišťují a supervidují práci dobrovolníků. Dále je možné v rámci programu ERASMUS+ získat akreditaci pro Evropskou dobrovolnou službu EDS. Akreditovaná organizace pak může přijímat, vysílat a koordinovat dobrovolníky programových a partnerských zemí Evropské Unie. O činnosti dobrovolnických center, programu evropské dobrovolné služby a Zákonu o dobrovolnické službě pojednáme blíže v následujících podkapitolách.

Protože Zákon o dobrovolnické službě popisuje dobrovolnou činnost jako tu, za kterou dobrovolník nezískává žádnou odměnu, chtěli bychom pro potřebu této práce definovat dobrovolnickou práci jako formu **nezištné pomoci**.

1.2.1 Dobrovolnická centra

Jak už jsme uvedli v přecházející kapitole, od roku 2003 se mohou neziskové organizace akreditovat jako dobrovolnická centra. Vznik dobrovolnických center byl adekvátní reakcí na bouřlivý rozvoj v oblasti dobrovolnictví v průběhu devadesátých let. Vznikla potřeba nějakým způsobem organizovat živelnou pomoc dobrovolníků tak, aby byla co nejúčinnější.

Akreditovaná dobrovolnická centra se zabývají převážně organizací dobrovolné činnosti. Nabízejí dobrovolníkům profesionální zázemí. V centru se jim věnuje koordinátor dobrovolníků, který je speciálně vyškolený v této oblasti. Dále centra disponují vypracovanou metodikou pro práci s dobrovolníky, profesionálně vytvořenými dobrovolnickými programy nabízejícími uplatnění zájemcům o dobrovolnictví. Před zahájením dobrovolnické činnosti je dobrovolník proškolen, je s ním sepsána dobrovolnická smlouva s jasně stanovenými pravidly. V průběhu jeho práce jsou mu poskytovány pravidelné supervize, evaluace, jsou mu nabízena odborná školení. Může získat osvědčení o své činnosti, které zvláště studenti využívají jako přílohu svých životopisů.

Dobrovolnická centra mohou kontaktovat další organizace, které mají zájem o působení dobrovolníků. Dobrovolnické centrum jim pak vyhledá a proškolí vhodného dobrovolníka pro požadovanou činnost.

Dobrovolnictví, na němž staví neziskové organizace a které organizují také dobrovolnická centra, označujeme jako veřejně prospěšné dobrovolnictví. Role dobrovolníka je vymezena tak, aby se příjemce dobrovolné pomoci na ni mohl v dohodnutém rámci spolehnout (Tošner a Sozanská, 2006, s. 36).

1.2.2 Dobrovolnické programy

Profesionálně organizovaná dobrovolnická činnost dala prostor pro vytvoření a realizaci velkého množství nejrůznějších dobrovolnických programů. Chce-li se člověk stát dobrovolníkem, může si vybrat z celé řady oblastí, které nabízí dobrovolníkům široké uplatnění v kultuře, zdravotnictví, při mimořádných událostech jako jsou např. povodně, v práci s dětmi, s mládeží, se seniory, s lidmi s handicapem, s lidmi s různými formami závislosti, ve sportu, ve vědě a výzkumu, při ochraně životního prostředí, benefičních akcích (Hestia, 2017).

Konkrétně můžeme uvést dobrovolnickou akci Uklid'me svět, uklid'me Česko, která probíhá pravidelně každý rok na jaře a na podzim již od roku 1992. Organizuje ji Český svaz ochránců přírody. Úklid pak zajišťují a provádí samotní dobrovolníci. Do akce se zapojily také ŠKODA AUTO, a.s., Lesy České republiky, s.p. Tento program je příkladem spolupráce ziskového a neziskového sektoru. (Uklid'me Česko, 2017)

Jako další bychom rádi uvedli Program 5P (Pomoc, Přátelství, Podpora, Péče, Prevence). Cílovou skupinou jsou děti ve věku od 6ti do 15ti let, které jsou jakýmkoli způsobem (sociálně, zdravotně, ekonomicky) znevýhodněny oproti svým vrstevníkům. Dobrovolník, který

se zapíše do tohoto programu, se po úvodním zaškolení pravidelně jedenkrát týdně stýká s vybraným dítětem. Pomáhá mu tak vyrovnat se s handicapem, který dítě v životě provází. (Hestia, 2017).

1.2.3 Evropská dobrovolná služba EDS

Evropská dobrovolná služba často označovaná zkratkou EDS nebo EVS z anglického European Voluntary Service umožňuje mladým lidem zapojit se individuálně nebo ve skupinách do dobrovolnických projektů konaných v zemích EU a v partnerských zemích. Jedná se o součást programu Erasmus+ Evropské unie, který je zaměřen na mládež.

Během jejího fungování vycestovaly stovky mladých lidí do programových zemí EU, kteří se účastnili některého z realizovaných projektů EDS. Také Českou republiku navštívilo mnoho mladých dobrovolníků z programových a partnerských zemích EU, aby věnovali svůj čas dobrovolné činnosti v neziskovém a jiném sektoru České republiky. V praxi je tak realizována konkrétní pomoc, solidarita, setkávání napříč kulturami a zeměmi. Projekty EDS jsou zacíleny na kulturu, děti a mládež, sport, sociální péči, umění, ekologii...

Dobrovolník může v rámci EDS vycestovat na 2 měsíce až 12 měsíců. Neziskové organizace se mohou v rámci EDS akreditovat na vysílající, hostitelskou nebo koordinující organizaci s právem a povinností vysílat/hostit dobrovolníky nebo jejich činnost a realizaci projektů koordinovat.

Tak jako k nám přijíždějí v rámci EDS zahraniční dobrovolníci, tak i mladí lidé z České republiky mohou vyjíždět od roku 2007 dobrovolně pracovat do zemí zapojených do EDS. Cílem Evropské dobrovolné služby je rozvoj solidarity a tolerance mezi mladými lidmi. (Mládež v akci, 2017-2015)

Evropská dobrovolná služba se svými možnostmi přinesla do neziskového sektoru novou krev, potenciál, temperament a multikulturní prvek. EDS je symbolem toho, že dobrovolná pomoc druhým a solidarita jsou vlastní lidem napříč Evropou.

2 MOTIVACE, MOTIV DOBROVOLNÉ ČINNOSTI, ALTRUISMUS

2.1 Vymezení pojmů motivace a motiv

Na téma motivace napsalo mnoho autorů mnoho knih. My se budeme v naší práci držet výkladu, který ve své knize „Motivace chování“ uvedl český psycholog, historik a vysokoškolský pedagog Prof. PhDr. Milan Nakonečný:

Motivace je v čase probíhající proces, v němž se utváří vnitřní vymezení cíle, síly a procesu chování. Tento proces má svůj zdroj ve vnitřní a vnější situaci jedince. Motivace je činitel, který dává chování směr, intenzitu a trvání

Motiv je vnitřní psychologická příčina tohoto procesu. V praxi se často tyto dva termíny volně zaměňují.

Motivaci můžeme dělit na:

1. intrinsická x extrinsická (vnitřní x vnější):
 - a. vnitřní - člověk jedná z vnitřní pohnutky; jde o činnost, kterou jedinec provádí kvůli ní samé, má v ní zálibu, činnost jako taková mu přináší uspokojení
 - b. vnější – člověk jedná z vnější pobídky; jde o úkoly, které jedinec přejímá, protože za jejich splnění očekává odměnu
2. vědomá x nevědomá:
 - a. vědomá – člověk zná skutečnou psychologickou příčinu toho, co dělá
 - b. nevědomá - člověk nezná skutečnou psychologickou příčinu toho, co dělá; chování iniciované nevědomými motivacemi má často znaky psychického infantilismu či primitivismu, bývá často absurdní a iracionální
3. primární x sekundární:
 - a. primární - vázaná na pudy (hlad, sex, žízeň, bolest)
 - b. sekundární - člověk touží po naučených odměnách a vyhýbá se naučeným trestům (Nakonečný, 2014)

2.2 Motivace a altruismus

V souvislosti s motivací a dobrovolnou činností mluví Pavol Frič o altruismu, který dělí na reciproční, normativní, emocionální, křesťanský a pravý (Frič a kol., 2001). Je jasné, že

v praxi u konkrétního jedince nenajdeme čistou formu jednotlivého typu altruismu. U každé osoby a v každé situaci se budou jednotlivé typy prolínat, jeden z nich se může objevit ve zvýšené míře. Definujme si nejprve, co míníme samotným pojmem altruismus. Slovo má svůj původ v latině. Je to moderní označení pro postoje a jednání, která mají za cíl prospěch druhého člověka. Opakem altruismu je egoismus. Motivace determinuje cíle, intenzitu a procesy altruistického chování. Vnitřní příčinou tohoto procesu je motiv. Zjednodušeně můžeme říci, že altruismus je ovocem motivace.

Jestliže cílem dobrovolnickovy činnosti je prospěch druhého člověka, můžeme se ptát, jaký je motiv (vnitřní příčina) takového altruistického jednání. Mluvíme-li o recipročním altruismu, jde o postoj, který má svůj zdroj v přesvědčení: Jednou pomůžu já tobě, podruhé ty mně. Jeho kořenem je jednoduchá myšlenka, že se mi konání dobra jednou vrátí formou pomoci druhého člověka. Normativní altruismus je dán společenskou normou. Jednoduše řečeno, společnost je nastavena tak, že očekává od svých členů altruistické chování. Pokud se tak jedinec nechová, je ze společnosti vyloučen. Opět tedy vidíme, že takový altruismus očekává za své dobročinné jednání konkrétní odměnu – společenské uznání. Tento typ altruismu je rozšířený ve Francii, kde patří k dobrému tónu bohatších lidí věnovat část svého času a zkušeností neziskovému sektoru.

Emocionální altruista je člověk s citem a cítěním zaměřeným na pomoc druhým. Takový člověk cítí altruismus jako svou lidskou povinnost. Křesťanský altruismus vychází z náboženského přesvědčení křesťana. Křesťanství bylo od počátku spojeno s účinnou pomocí bližnímu. Almužny, pomoc nemocným, vězněným, sirotkům a vdovám patří do samotného základu křesťanského učení.

Pravý altruismus je termín, kterým označujeme absolutně nezištné, zcela egoismu zproštěné jednání ve prospěch ostatních lidí. Jedná se o jakýsi typ ideálního altruismu. Je zřejmé, že tento typ se v praxi nevyskytuje.

Jen pro zajímavost uvádíme typy motivace (výstižnější by bylo uvést místo termínu „motivace“ termín „altruistické chování“), které ve své knize rozvádí Jiří Tošner a Olga Sozanská.

Jde konvenční či normativní motivaci, reciproční motivaci a nerozvinutou motivaci. Tři výše uvedené se kryjí s typy altruismu dle Friče. Nerozvinutou motivací míní motivaci, která je založena na důvěře v organizaci, přesvědčení, že pomohu svou činností šířit dobrou myšlenku, přesvědčení o smysluplnosti dobrovolné práce. Je na místě tu zmínit i existenci negativní motivace. Jako příklad můžeme uvést soucit vedoucí k degradaci klienta, nepřiměřená

a zbytečná zvědavost, panovačnost a touha ovládat druhé (Tošner, Sozanská, 2006). Je zřejmé, že k motivaci můžeme přistupovat z různých úhlů. Empirická část této práce se pokusí odpovědět na otázku, jaký je motiv dobrovolné činnosti respondentů našeho výzkumu.

3 NEZISKOVÝ SEKTOR A DOBROVOLNICTVÍ

„Neziskové organizace jsou charakterizovány jako takové organizace, které nevytvářejí zisk k přerozdělení mezi své vlastníky, správce nebo zakladatele. Zisk sice mohou vytvořit, ale musí ho zase vložit zpět do rozvoje organizace a plnění jejího poslání.“ (Nadace neziskovky.cz, 2017)

Na základě ustanovení Občanského zákoníku s platností od 1.1.2014, Zákona č.458/2016 o obchodních korporacích a Zákona č. 495/2005 o církvích a náboženských společnostech mohou v současné době existovat v České republice tyto typy neziskových organizací:

- Spolky
- Obecně prospěšné společnosti
- Ústavy
- Nadace
- Nadační fondy
- Evidované právnické osoby (církevní neziskové organizace)

(Nadace neziskovky.cz, 2017).

V roce 2016 v České republice existovalo kolem 128.000 neziskových organizací. Rozsah jejich činnosti je obrovský. Od nabídky volnočasových aktivit po služby nejpotřebnějším. V roce 2015 získaly od státu, krajů a obcí na dotacích asi 16,5 miliardy korun. Na ekonomice a hrubém domácím produktu se neziskový sektor podílí zhruba 0,7 procenta. V roce 2015 to odpovídalo více než 31 miliardám korun. Z toho asi šest miliard korun tvořila práce dobrovolníků. Velký rozvoj neziskového sektoru vytváří prostor pro vznik nových pracovních míst. Vyplývá to z vládního dokumentu o politice vůči nestátním neziskovým organizacím a ze statistik (České noviny, 2016).

Výše uvedená čísla konkrétně ukazují velký rozvoj neziskového sektoru po roce 1989. Neziskový sektor se stává nedílnou součástí občanské společnosti v České republice. Vyplňuje mezeru, která není lákavá pro podnikatelský sektor a kterou nepokrývá ani stát. Neziskový sektor se vyznačuje velkou citlivostí k výskytu aktuálních sociálních, ekologických a dalších problémů a pružností v reagování na tyto problémy. V rámci neziskového sektoru vzniklo mnoho např. volnočasových, rodinných, mateřských center, sociálně právních poraden, zařízení služeb péče o děti od jednoho roku do předškolního věku atd.

„NNO jsou právníckými osobami soukromého práva a patří mezi formalizované struktury občanské společnosti. Typické NNO naplňují znaky mezinárodně sdílené definice NNO, jež jimiž autory jsou americký sociolog L.M. Salamon a německý sociolog H.K. Anheier:

- Organizovanost (stálá, formalizovaná struktura)
- Soukromý charakter a nezávislost na státu (soukromoprávnost)
- Nerozdělování zisku (mezi členy a rozhodující osoby)
- Samosprávnost (vnitřní struktura)
- Dobrovolnost (ve smyslu „s účastí dobrovolníků“)

(Nadace neziskovky.cz, 2017)

Velká část neziskových organizací vznikla na základě nadšení jednotlivců, kteří ze začátku dobrovolně a s vynaložením vlastních prostředků založili organizaci, aby v ní realizovali svou vlastní vizi ke službě druhým lidem. V mnoha organizacích se živelně sestavený tým postupem času profesionalizoval. Na základě své osobní zkušenosti z dobrovolné činnosti poskytovali tito pracovníci ve svých organizacích prostor pro působení dalších dobrovolníků. Některé organizace využily možnosti akreditace, kterou poskytl zákon č. 198/2002 o dobrovolnické službě, a staly se tak akreditovanými dobrovolnickými centry, která pracují s dobrovolníky na profesionální úrovni. Ve Zlínském kraji se jedná např. o Akropolis, z.s. se sídlem v Uherském Hradišti.

3.1 Metodika práce s dobrovolníky v neziskových organizacích

Jak už jsme uvedli výše, činnost neziskového sektoru je postavena také na práci dobrovolníků. Pokud neziskové organizace chtějí účinně pracovat s ochotou a potenciálem dobrovolníků, měly by mít vypracovanou vhodnou a účinnou metodiku práce s nimi. Tato metodika by měla obsahovat popis konkrétních činností a následující dokumenty: způsob získávání dobrovolníků, metodiku vedení prvního rozhovoru, etický kodex dobrovolníka, nabídku programu pro dobrovolníka, přijímací list, formulář dobrovolnické smlouvy, možnosti školení, způsob odměňování, supervize, způsob koordinace, osvědčení o dobrovolné činnosti. Metodiky a školení pro organizátory nabízí např. dobrovolnické centrum Hestia (Hestia, 2017). Je vhodné, aby organizace vyčlenila jednoho zaměstnance a část jeho úvazku na pozici koordinátora dobrovolníků. Tento člověk má na starosti veškerou administrativní agendu spojenou s dobrovolnictvím, výběr a přijímací proces, zaškolování, zajištění supervizí, systém

odměn a celkovou koordinaci dobrovolné činnosti. Koordinátor je zárukou, že dobrovolníková činnost bude dobře organizována a maximálně využita jak ve prospěch organizace, klientů, tak ve prospěch pomáhajícího dobrovolníka.

3.1.1 Způsob získávání dobrovolníků

Součástí metodiky práce s dobrovolníky je Způsob získávání dobrovolníků. Každá organizace by měla definovat takový způsob, který odpovídá charakteru činnosti a lokalitě, ve které se organizace nachází. Organizace, zaměřené na volnočasové aktivity pro děti a mládež, respektují charakter školního roku. Intenzivně hledají a propagují např. před prázdninami, kdy chtějí posílit letní tábory o dobrovolnickou činnost. Mezi způsoby, kterými můžeme oslovit nové dobrovolníky a zároveň propagovat dobrovolnickou činnost jako takovou, patří: nástěnky v prostorách organizace, letáky, plakáty, místní tisk, regionální rozhlasové či televizní vysílání, cílená náborová akce (workshop, výstava), spolupráce s dobrovolnickými centry, besedy se studenty, propagace na webových stránkách organizace, na Face booku. Jedná se o soustavný proces zaměřený nejen na získání dobrovolníků, ale na propagaci dobrovolnictví.

3.1.2 Vedení prvního rozhovoru

Cílem prvního rozhovoru odpovědného pracovníka organizace s dobrovolníkem je seznámení dobrovolníka s organizací. Je vhodné mít připravený balíček činností, do kterých se dobrovolník může zapojit. Dalším cílem je dozvědět se co nejvíce informací o dobrovolníkovi, jeho kompetencích, motivaci a zájmech. K tomu slouží následující otázky: Jak jste se dozvěděl o naší organizaci? Co byste chtěl v naší organizaci dělat? Jaká je vaše kvalifikace? Co vás přivedlo na myšlenku stát se dobrovolníkem? Co očekáváte od své dobrovolné činnosti v naší organizaci? Pracoval jste už někdy jako dobrovolník? Jestliže ano, kde, proč, jak dlouho? Kolik času chcete věnovat své dobrovolné činnosti? Jaké máte zájmy? Dáváte přednost individuální práci nebo práci skupinové? Setkáváte se rád s lidmi? Komunikujete rád s lidmi? Máte nějaké zkušenosti, dovednosti, které by vám mohly ve vaší dobrovolné práci pomoci? Pokud se obě strany dohodnou, vyplní dobrovolník přijímací list a dohodu o dobrovolnické činnosti. Dobrovolník je seznámen se svými právy a povinnostmi, s etickým kodexem dobrovolníka, s přesnou náplní své činnosti, jsou mu specifikovány výstupy jeho práce, je seznámen s osobou, na kterou se může v rámci organizace obracet. Je dohodnuta míra participace a termín vstupního zaškolení.

3.1.3 Etický kodex dobrovolníka

Etický kodex dobrovolníka vytváří sama organizace. Měly by v něm být vymezeny principy dobrovolné činnosti v souladu s kulturou dané organizace. Uvádíme zde Etický kodex dobrovolníka neziskové organizace Akropolis v Uherském Hradišti:

- Dobrovolník věnuje nezištně část svého času ve prospěch druhých.
- Dobrovolník se řídí stanovami, provozním řádem a vnitřními předpisy centra Akropolis.
- Dobrovolník se řídí pravidly BOZP a protipožárními předpisy.
- Dobrovolník dodržuje zásadu mlčenlivosti.
- Dobrovolník se zavazuje plnit úkoly, ke kterým se zavázal v dohodnuté době, dodržovat termíny schůzek, řídit se pokyny koordinátora a kontaktní osoby.
- Dobrovolník bere na vědomí své limity (časové, zdravotní...).
- Dobrovolník požádá o pomoc, kterou při své činnosti potřebuje.
- Dobrovolník je spolehlivý a nezneužívá projevené důvěry.
- Dobrovolník je povinen vystupovat vždy tak, aby nebylo poškozeno jméno centra Akropolis, a při provádění dobrovolné služby řádně reprezentovat vysílající organizaci.
- Dobrovolník se zavazuje účastnit se pravidelně supervizních setkání a udržovat úzkou spolupráci s kontaktní osobou na daném místě výkonu dobrovolnické služby a s koordinátorem dobrovolníků.
- Dobrovolník v žádném případě nezastupuje zaměstnance organizace.
- Dobrovolník si je vědom, že porušení těchto bodů může být důvodem ukončení dobrovolnické smlouvy. (Akropolis, 2015)

3.1.4 Způsoby odměňování

I když je dobrovolnická činnost vymezená ve své podstatě jako ta, za kterou není nárok na finanční odměnu, musíme se zde zmínit o takových formách odměn, které posilují dobrovolníky v jejich úctyhodném úsilí. V prvé řadě si dobrovolníci zaslouží za svou práci patřičný respekt vedení a všech pracovníků organizace, v níž pomáhají. Respekt může být vyjádřen formou pochvaly za konkrétně odvedený úkol, pozitivní zpětná vazba. Dále je vhodné je zvát na akce organizace, nabízet jim účast na školeních, které se v rámci organizace pořá-

dají, pamatovat na ně s dárky k jejich osobním výročí. Dále je možné vystavit dobrovolníkovi osvědčení o dobrovolné činnosti, které může použít jako přílohu svého životopisu. Pokud dobrovolník hledá zaměstnání nebo se hlásí na vysokou školu, může mu organizace napsat vhodné doporučení. V případě, že dobrovolník do organizace dojíždí, může mu být proplaceno cestovné.

3.1.5 Supervize

Dle Oldřicha Matouška je supervize celoživotní forma učení, které je zaměřené na profesionální rozvoj kompetencí a dovedností supervidovaných, přičemž se klade důraz na aktivizaci jejich potenciálu v bezpečném a tvořivém prostředí (Matoušek, 2008).

Cílem supervizí, kterých se účastní dobrovolníci, je poskytování a získávání zpětných vazeb, řešení problémů a odbourávání bariér v práci dobrovolníka, posílení pocitu vlastní důležitosti dobrovolníka, tvorba a posílení vztahů mezi dobrovolníky navzájem a dobrovolníky a pracovníky organizace, podpora efektivit práce, osobnostní růst a v neposlední řadě také kontrola dobrovolnickovy činnosti. Supervize se účastní dobrovolník, supervizor (nejlépe kvalifikovaný zaměstnanec organizace). Setkání se může i nemusí účastnit koordinátor dobrovolníků. Měla by probíhat pravidelně jedenkrát za dva až šest měsíců vždy v předem pečlivě vybraném a ohlášeném termínu. Supervize by ale především měla být místem setkání lidí podobného zaměření, kde lidé pod vedením zkušeného supervizora čerpají od sebe navzájem a kde je jim společně dobře (Tošner, Sozanská, 2006).

3.1.6 Mentoring

V kapitole 2 jsme si vymezili pojmy motiv, motivace, altruistické chování. Jestliže si přejeme, aby dobrovolníkův altruismus měl charakter dlouhodobé, spolehlivé pomoci, ukazuje se jako velmi účinné pracovat s jeho motivem a posilovat jeho motivaci. Jiří Plamínek o tom ve své knize říká:

„Také motivace je nositelkou obrovské výhody – pokud se dobře trefíte do motivů, které člověk má, může práce za příznivých podmínek pokračovat i bez příkonu vnějších podnětů. Člověk vykonává úlohu, protože jej to baví nebo protože to považuje za významné a důležité.“ (Plamínek, 2015)

Mentoring se nabízí jako metoda, která umožňuje odhalit motivy dobrovolnickovy činnosti a podporovat jeho motivaci. Vymezme si nejprve pojem mentoring:

Mentoring je blízký, individuální, mezigenerační vztah staršího, zkušenějšího mentora, který má zájem předat své zkušenosti a vědomosti mladšímu, méně zkušenému chráněnci. (Brumovská, Málková, 2010)

S možností mentoringu pracuje program Evropské dobrovolné služby, kdy každý zahraniční dobrovolník, který přijede na EDS, musí mít osobního mentora. Úkolem mentora je usnadnit dobrovolníkovi adaptaci v místní komunitě. Pomáhá mu překonat jazykovou a kulturní bariéru, poskytuje mu osobní podporu při integraci. Mentor aktivně pomáhá při řešení problémů a krizových situací, které mohou u zahraničních dobrovolníků vzniknout vlivem kulturního šoku a změny prostředí. Je žádoucí, aby mezi mentorem a dobrovolníkem vznikl vztah důvěry a osobního přátelství. Mentor je spojnicí mezi koordinátorem dobrovolníků a samotným dobrovolníkem. Na základě mentorovy zpětné vazby může koordinátor dobrovolníků včas podchytit vznikající problémy, nalézt a aplikovat správná řešení. (Erasmus+, 2017).

Mentor poskytuje dobrovolníkovi sociální oporu, kterou můžeme blíže členit na: hmotnou sociální, informační, hodnotící, emocionální, oporu vytvořením přátelského pouta (Brumovská, Málková, 2010, s. 72).

Mentoring je spolu se supervizí vhodnou metodou podpory zahraničního i českého dobrovolníka.

3.1.7 Koordinátor dobrovolníků

Pozice koordinátora je jasně vymezena v každém schváleném projektu EDS. Osvědčená praxe ukazuje, že je vhodné také pro české dobrovolníky ustanovit zaměstnance organizace na pozici koordinátor dobrovolníků. Náplní koordinátorovy práce je vytvoření metodiky práce s dobrovolníky, výběr dobrovolníků, organizace a koordinace jejich činnosti. Dohlíží na vztahy mezi dobrovolníky, zaměstnanci a klienty. Na pravidelných pracovních poradách organizace informuje kolegy o aktuální situaci dobrovolníků a jejich činnosti. Předchází problémům, vzniklé problémy včas řeší nebo předává k řešení kompetentním osobám. Zajišťuje vstupní zaškolení a nabízí a zprostředkovává další školení. Koordinátor má na starosti také veškerou administraci spojenou s dobrovolnou činností. Podílí se na propagaci dobrovolnictví, komunikuje v této otázce s médii. Koordinátor stimuluje dobrovolníky k jejich činnosti takovým způsobem, aby jejich pomoc byla co nejúčinnější a zároveň přinášela dobrovolníkům co největší uspokojení.

3.2 Propagace a podpora dobrovolnické činnosti

Dobrovolnická činnost je chápána jako činnost, za kterou dobrovolník nedostává žádnou odměnu. Myslí se tím odměna finanční. Ale jen to chování, které nese pozitivní výsledky, je dále rozvíjeno. Mezi pozitivní výsledky dobrovolnickovy činnosti patří beze sporu dobře odvedená práce. Musíme však také uvést důležitost a vážnost, kterou dobrovolnictví věnuje vedení a zaměstnanci neziskového sektoru a celá veřejnost. Je vhodné, pokud organizace, která využívá práce dobrovolníků, mít informace o dobrovolnictví a konkrétních dobrovolnících uvedeny na internetových stránkách. V dnešní době se ukazuje jako velmi účinná forma propagace založení stránky na sociální síti. V prostorech organizace může být vystavena poutavá nástěnka věnovaná tématu dobrovolnictví. Informovanost v oblasti dobrovolnictví pomůžou šířit letáky a brožury.

Propagaci dobrovolnictví napomáhají i programy pořádané veřejnými institucemi. V letošním roce organizuje Evropská komise v rámci Evropského týdne mládeže akci s názvem „Buď solidární. Pohni sebou. Pohni světem“ (Eurepena commission, 2017). Ve všech regionech zemí Evropské Unie, tzn. i České republiky, se mohou nahlásit neziskové organizace, které uspořádají v měsíci dubnu dobrovolnický workshop a pak v týdnu od 1. – 7. května 2017 budou realizované projektové nápady mladých lidí, které vzniknou z dobrovolnických workshopů. Neziskové organizace za přihlášení se do této akce získají finanční odměnu 8.000,- Kč. Jsou tedy motivovány i finančně, aby uspořádaly a náležitě zpropagovaly tuto dobrovolnickou akci.

4 DOSAVADNÍ VÝZKUM A VÝSLEDKY V OBLASTI DOBROVOLNICTVÍ V NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH ČESKÉ REPUBLIKY

Téma dobrovolnictví v České republice zpracovali Jiří Tošner a Olga Sozanská v knize „Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích“ se zabývá následujícími tématy: „Jak se člověk k dobrovolnictví dostane, jaké jsou jeho motivy, jak je na svoji činnost připraven, jaké bariéry musí překonávat, jaké zisky mu dobrovolná činnost přináší, ale i jak dobrovolníka přijímají ti, kterým se věnuje, či jak se na dobrovolnictví dívají profesionální zaměstnanci.“ (Tošner a Sozanská, 2006, s. 17). Jedná se o ucelenou publikaci, která slouží dobrovolnickým centům jako manuál pro jejich koordinaci dobrovolníků. Z této knihy opakovaně čerpá např. dobrovolnické centrum Akropolis v Uherském Hradišti.

Pavol Frič a kol. v roce 2001 zveřejnil výsledky výzkumu NROS a AGNES pod názvem „Dárcovství a dobrovolnictví v České republice“. „Závěry výzkumu jsou výsledkem téměř dvouleté práce týmu složeného z pracovníků neziskových organizací a odborných výzkumných pracovníků (Frič a kol., 2001, s. 4). Samotný výzkum i vydání publikace proběhy v letech 1999 – 2001, tedy ještě před vydáním zákona č.198/2002 o dobrovolnické službě. Ve výzkumu nejsou z tohoto důvodu zaznamenány důsledky uplatnění zákona v neziskových organizacích České republiky.

Autoři v publikaci zveřejňují výsledky kvantitativního výzkumu ve dvou oblastech:

A/ výzkumu veřejného mínění, kde zkoumají:

- Neziskové organizace v očích veřejnosti
- Individuální dárcovství
- Dobrovolnictví v ČR

B/ výzkum firemního dárcovství

Dále v publikaci najdeme výsledky kvalitativního výzkumu v následujících dvou oblastech:

- Sbírková činnost neziskových organizací
- Dobrovolníci v neziskových organizacích

Pro potřeby této bakalářské práce budeme vycházet především z výsledků kvantitativního výzkumu vedeného v oblasti „Dobrovolnictví v ČR“. Autoři se ve výzkumu zaměřili na:

Rozsah dobrovolnictví:

Z výzkumu vyplynulo, že pouze 28% respondentů někdy pracovalo jako dobrovolník. Z nich 71% pracuje dobrovolně pravidelně. Největší podíl na pravidelné dobrovolné práci měli lidé s vysokoškolským vzděláním (Frič a kol., 2001, s. 61). Ve výzkumu se nezabývali sociálním statutem dobrovolníka. Nezkoumali, zda je dobrovolník studentem, nezaměstnaným, pracujícím, zaměstnaným či důchodcem.

Organizační rámec dobrovolnictví:

61% respondentů uvedlo, že jsou členem organizace, pro kterou pracují (Pavol Frič a kol., 2001, s. 63).

Satisfakce z vykonávání dobrovolnické činnosti:

95% z celkového počtu 366 dobrovolníků uvedlo, že jim dobrovolnictví přineslo pocit smysluplné práce, 77% z celkového počtu uvedlo posílení sebevědomí. Dále se objevily pojmy jako vyplnění volného času, udržení se v kondici, nejméně respondentů 45% z celkového počtu zmínilo uznání a prestiž (Frič a kol., 2001, s. 65). Dotazník neobsahoval „rozvoj profesních kompetencí nebo získání zaměstnání“.

Negativa dobrovolnické činnosti:

45% respondentů je přesvědčeno, že se jejich činnost dá lépe organizovat, 21% si myslí, že je jejich snaha nedocenená. 14% nedělá to, co je baví. Každý pátý účastník uvádí, že se od něj očekává příliš mnoho/málo, 5% je provádí svou dobrovolnou činnost na nátlak okolí. (Frič a kol., 2001, s. 65). Pavol Frič nedal účastníkům možnost označit „Nic mi nevadí“ nebo „Jiné“.

Motivace k dobrovolnictví:

Mezi obecně akceptovatelné důvody patří důvěryhodnost organizace (93%) a přesvědčení, že dobrovolnou prací lze napomocť šířit dobré myšlenky (91%). Dále hojně zmiňovali možnost navazovat nové vztahy se zajímavými lidmi (76%), snahu uplatnit své schopnosti (76%) (Frič a kol., 2001, s. 66). Respondenti neměli na výběr možnosti: „potenciální šance získat zaměstnání, způsob trávení volného času“.

4.1 Výsledky výzkumu EDS

Národní zpráva z šetření výzkumu mezinárodní sítě RAY (Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+ Youth) prezentuje výsledky kvantitativního šetření projektů pro mládež, které byly realizovány v rámci programu Mládež v akci v letech 2010 – 2013. Výzkumný soubor tvořili jak účastníci a vedoucí z České republiky, tak z ostatních zemí zapojených do projektů. Nás zajímaly výsledky týkající se účastníků EDS. Výzkum ukázal, že účastníci Evropské dobrovolné služby vykazovali největší rozvoj v oblasti kompetencí ve srovnání s účastníky ostatních projektů (vzdělávacích apod.) podporovaných programem Mládež v akci. Jednalo se o následující kompetence: komunikace v mateřském jazyce, komunikace v cizích jazycích, matematické schopnosti a základní schopnosti v oblasti vědy, technologií a digitálních technologií, schopnost učit se, sociální a občanské schopnosti, smysl pro iniciativu a podnikavost, kulturní povědomí a vyjádření, mediální gramotnost. Dále EDS oproti ostatním projektům výrazně více posiluje u účastníků znalosti o Evropě, médiích, Romech a handicapech. Z výzkumu je zřejmé, že 29,3% ze všech uskutečněných projektů EDS během sledovaného období realizovaly neziskové nebo nevládní organizace (RAY, 2016). Z výzkumu jasně vyplývá, že dobrovolnictví vykonávané v rámci EDS, má jednoznačně pozitivní dopad na osobnostní a profesní rozvoj dobrovolníků.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGIE VÝZKUMU

V první části bakalářské práce jsme se zabývali tématem dobrovolnictví. Vymezili jsme základní pojmy, shrnuli jsme poznatky v oblasti dobrovolnictví za použití známé literatury. V praktické části této práce se budeme snažit zjistit základní atribut českého a zahraničního dobrovolníka, jeho motivaci k dobrovolné činnosti, míru participace a zkušenost s dobrovolnou činností.

5.1 Cíle výzkumu

Dle mezinárodně sdílené definice NNO, jejímiž autory jsou americký sociolog L.M. Salamon a německý sociolog H.K. Anheier je jedním z typických znaků NNO dobrovolnost – míněno s účastí dobrovolníků. O významu NNO jsme pojednávali v teoretické části v kapitole 3. Pokud se NNO neobejdou bez práce dobrovolníků, můžeme si položit otázku, kdo je to dobrovolník, který o své vlastní vůli daruje svou práci a čas ve prospěch druhých.

Cílem tohoto výzkumu je zjistit atribut, motivaci, zkušenosti a míru participace českých a zahraničních dobrovolníků v neziskových organizacích České republiky. U účastníků EDS postavení na trhu práce nezjišťujeme, protože přijíždí do České republiky na dobu 2 a 12 měsíců po ukončení studií, práce či brigády. Z tohoto důvodu nemají ve vlastní zemi práci ani zaměstnání. Tito mladí lidé jsou nezaměstnaní. Není tudíž jejich postavení na trhu práce součástí tohoto výzkumu.

Druhý cíl se vztahuje pouze k českým dobrovolníkům. Tímto cílem je vyhodnotit, zda existuje vztah mezi tím, je-li člověk rodičem dětí ve věku do 26ti let a rozhodnutím pro dobrovolnickou činnost. Dále, zda to, že je dobrovolník rodičem dětí ve věku do 26ti let, ovlivňuje míru jeho participace v dobrovolné činnosti v neziskových organizacích České republiky.

5.2 Výzkumný problém

Pavol Frič a kol. ve svém výzkumu mapuje dobrovolnickou práci před rokem 1989. Ve svém výzkumu označuje toto datum jako zlomové. Srovnává situaci na poli dobrovolné činnosti ve zkoumaném období roku 1999 a 2000. Protože nyní uplynulo od Sametové revoluce (1989) již 28 roků, zaměříme se v této bakalářské práci na samotnou situaci dobrovolnictví v roce 2016, 2017. Pavol Frič ve svém výzkumu nijak nezjišťoval postavení dobrovolníka na trhu práce, jeho rodinný stav, podporu ze strany rodičů či partnera, zda dobrovolník je či není rodičem dětí ve věku do 26ti let. My se pokusíme v této práci zjistit, jestli to, že

je/není dobrovolník rodičem dětí ve věku do 26ti let, ovlivňuje jeho rozhodnutí pro dobrovolnou činnost, případně míru jeho participace v dobrovolné činnosti. Zajímá nás také dobrovolníkovo postavení na trhu práce, jaký vztah má k jeho dobrovolné činnosti jeho partner, případně rodiče. Dále jsme do výzkumu zahrnuli také zahraniční dobrovolníky, kteří v rámci evropské dobrovolné služby působili nebo působí v neziskovém sektoru v České republice.

Na základě výše uvedeného uvádíme následující výzkumný problém:

Zajímá nás, zda je možné definovat **atribut** typického českého a zahraničního dobrovolníka.

Pojmem atribut dobrovolníka označujeme pro potřeby této bakalářské práce jeho neodlučitelnou vlastnost, podstatný znak.

5.3 Výzkumné otázky a hypotézy

Na základě stanoveného cíle výzkumu a definice výzkumného problému si můžeme klást následující výzkumné otázky:

1. Jaký je atribut – základní znak – českého dobrovolníka a zahraničního EVS dobrovolníka?
2. Jaká je motivace českého a zahraničního EVS dobrovolníka k dobrovolné činnosti?
3. Jaká je míra participace českého dobrovolníka?
4. Jaká je zkušenost českého a zahraničního EVS dobrovolníka s dobrovolnou činností?
5. Existuje vztah mezi tím, zda dospělý člověk má děti ve věku do 26ti let a jeho rozhodnutím stát se dobrovolníkem?
6. Existuje vztah mezi tím, zda dobrovolník má děti ve věku do 26ti let, a mírou jeho participace?

H_0 – Dospělí lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti ve stejné míře jako dospělí lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

H_1 – Dospělí lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti častěji než dospělí lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

H_0 – Čeští dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují stejnou míru participace v dobrovolné činnosti jako dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

H_1 – Čeští dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují vyšší míru participace v dobrovolné činnosti než dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

Proměnné:

a/ nezávislá – děti ve věku do 26ti let

b/ závislá – míra participace

5.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvořili lidé starší 18ti let. Dotazník byl vytvořen elektronicky na stránkách survio.com. Protože cílem výzkumu bylo zjistit atribut, motivaci a míru participace dobrovolníka v neziskové organizaci, byl s ohledem na cíl výzkumu elektronický dotazník rozeslán pracovníkům a dobrovolníkům v neziskových organizacích se sídlem ve Zlínském kraji a studentům sociální pedagogiky ve Zlíně. Jde tedy o záměrně vybraný soubor. Na dotazník odpovědělo celkem 145 respondentů. Upravená verze dotazníku v angličtině byla elektronicky rozeslána současným i bývalým dobrovolníkům EDS. I v tomto případě se jedná o záměrně vybraný soubor. Na dotazník odpovědělo celkem 32 respondentů.

5.5 Technika sběru dat

V rámci empirické části jsme provedli kvantitativní výzkum. Jako technika výzkumu jsme zvolili dotazník. Při sestavování otázek jsme vycházeli z publikace FRIČ, Pavol. Dárcovství a dobrovolnictví v České republice výsledky výzkumu NORS a AGNES. PRAHA: Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS). 2001. ISBN 80-902633-7-2. Výzkum proběhl v letech 1999 – 2000. Výsledky jsou staré 17 let, proto bylo nutné otázky aktualizovat, některé vynechat a doplnit nové. Výsledný dotazník tvořilo celkem 17 otázek. 9 z nich můžeme označit jako kontaktní položky. Tyto položky nám napomohly získat atribut českého dobrovolníka. Z nich bylo 10 uzavřených, 6 polootevřených a 1 otevřená. U uzavřených otázek si respondent mohl vybrat vždy jednu z nabízených odpovědí, u polootevřených otázek si respondent mohl vybrat vždy jednu z nabízených odpovědí nebo uvést svou vlastní. U otevřených otázky uváděl respondent svou vlastní odpověď. Dotazník je přiložen v příloze bakalářské práce (viz. Příloha PI). Dále jsme vytvořili dotazník v angličtině, který byl určen zahraničním dobrovolníkům, působících v České republice v rámci Evropské dobrovolné služby. Pro tento dotazník jsme zvolili jednoduchou formu angličtiny, protože ne každý zahraniční dobrovolník vládne plynulou angličtinou. Anglickou verzi dotazníku tvořilo 11 otázek. Z toho bylo 5 uzavřených, 5 polootevřených a 1 otevřená. Dotazník je přiložen v příloze bakalářské práce (viz. Příloha PII). Otázky byly formulovány stručně, jasně a přehledně tak,

aby odpovědi na ně měly vypovídající hodnotu vzhledem k cílům tohoto výzkumu. Oba dva dotazníky jsme vytvořili na webových stránkách www.survio.com.

Výzkum byl realizován v březnu a v dubnu 2017. Respondentům byla zaručena anonymita.

5.6 Způsob zpracování dat

Vzhledem k výše uvedeným cílům tohoto výzkumu jsme elektronickou verzi dotazníku rozeslali do neziskových organizací Zlínského kraje – Akropolis, z.s., Nenuda, z.s., Petrklíč, o.p.s., Junák – český skaut, z.x. Abychom zmapovali také zájem o dobrovolnictví mezi lidmi, kteří nejsou zaměstnanci výše uvedených organizací, byl dotazník rozdělán také studentům sociální pedagogiky na UTB ve Zlíně. Elektronickou verzi dotazníku pro účastníky EDS jsme rozeslali na osobní e-maily účastníků a neziskovým organizacím, ve kterých byla/je realizována Evropská dobrovolná služba.

Vyplněné položky dotazníků jsme následně přepsali do programu MS Excel a dále je zpracovali následujícím způsobem. Při analýze otázek č. 1 – 4 jsme na popis získaných dat užili popisnou statistiku.

Otázky č. 5, 6 a s nimi související hypotézy H_1 , H_2 byly zpracovány do kontingenčních tabulek. Na ověření stanovené hypotézy H_1 jsme použili test nezávislosti chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku. Pro ověření stanovené hypotézy H_2 jsme použili test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku. Tabulky jsou součástí kapitoly 7 Interpretace získaných dat. Test jsme mohli použít, protože vypočítané očekávané četnosti splňovaly kritéria pro použití testu nezávislosti chí-kvadrát: očekávané četnosti větší než 5 byly ve více jak 20% polí kontingenční tabulky, v žádném poli nebyla očekávaná četnost menší než 1 (Chráška, 2006).

5.7 Kategorizace a třídění materiálu získaného dotazníkem

Elektronickou verzi dotazníku určeného pro české dobrovolníky vytvořenou na stránkách www.survio.com vyplnilo celkem 145 respondentů. Verzi pro účastníky EDS vyplnilo celkem 32 respondentů. Vzhledem k tomu, že v elektronické verzi dotazníku byly otázky označeny jako povinné a byla umožněna jen jedna odpověď, nemuseli jsme žádný dotazník vyřadit z důvodu jeho neúplnosti nebo označení vyššího počtu odpovědí.

Jednotlivé položky dotazníku, vyjadřující různé znaky (proměnné) zkoumaného souboru respondentů, jsme rozdělili na následující druhy (Chráska, 2007, s. 175 – 176).

Znaky nominální: pohlaví, národnost, situace na trhu práce, rodinný stav, přítomnost děti do 26ti let, vztah k organizaci, důvody k výkonu dobrovolnictví, pozitiva a negativa dobrovolnictví, zkušenost s dobrovolnictvím v zahraničí,

Znaky pořadové (ordinální): věk, stupeň dokončeného vzdělání, velikost místa bydliště, míra participace,

Znaky intervalové (metrické): počet roků dobrovolné činnosti.

Výsledek položky, ve které jsme získali metrické znaky, kategorizujeme. Odpovědi na otázku: „Kolik roků dobrovolně pracujete?“ kategorizujeme následovně:

A do 5 roků

B 6–10 roků

C 11-20 roků

D 21–30 roků

E 31–40 roků

F 41 a více

Následně jsme provedli třídění prvního stupně. Třídění prvního stupně jsme provedli zvlášť pro české dobrovolníky a zvlášť pro účastníky EDS. Zjistili jsme, kolik jedinců má společný jeden znak tzn. kolik žen/mužů vyplnilo dotazník. Získali jsme 17 tabulek pro dotazník v české verzi a 12 tabulek pro dotazník v anglické verzi. Tato čísla odpovídají počtu položek v každém jednom dotazníku.

Poté jsme provedli třídění druhého stupně. Třídění druhého stupně jsme provedli pouze pro účastníky výzkumu z řad českých dobrovolníků (dotazník v české verzi). Vyhledali jsme respondenty, kteří mají společně dva sledované znaky. V našem případě se jednalo o shodné odpovědi v těchto dvou položkách: „Máte děti do 26ti let?“ a zároveň „Uved'te prosím, zda dobrovolně pracujete.“ Výsledky třídění jsme zaznamenali do kontingenční tabulky *Tab č. 28 - 31*.

6 ANALÝZA DAT ZÍSKANÝCH DOTAZNÍKEM

V následujících dvou kapitolách budeme analyzovat zvlášť jednotlivá data z dotazníku určeného českým dobrovolníkům a zvlášť jednotlivá data z dotazníku určeného zahraničním dobrovolníkům EDS.

6.1 Analýza dat dotazníku určeného českým dobrovolníkům

V rámci třídění prvního stupně bylo sestaveno 21 tabulek. U položek, kde to přehlednost vyžadovala, jsme vytvořili graf pro rychlejší orientaci v relativní četnosti odpovědí na danou položku.

V rámci třídění druhého stupně jsme získali data, která nám poslouží k ověření dvou stanovených hypotéz:

Dospělí lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti častěji než dospělí lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

Čeští dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují vyšší míru participace v dobrovolné činnosti než dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

Zpracováním první položky dotazníku jsme zjistili, že z celkového počtu 145 respondentů se výzkumu účastnilo 106 žen (73,1%) a 39 mužů (26,9%).

Tabulka 1 Pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Muž	39	26,90
Žena	106	73,10
Σ	145	100

Ve druhé položce jsme zjistili, že nejvíce respondentů 65 (44,83%) je ve věku od 31 do 45 let. 38 (26,21%) respondentů je ve věku od 18 do 30 let a stejný počet 38 (26,21%) respondentů je ve věku od 46 do 65 let. Nejmenší skupinu tvoří 4 (2,76%) respondenti ve věku nad 65 let.

Tabulka 2 Věk respondentů

Věk	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
18 - 30	38	26,21
31 - 45	65	44,83
46 - 65	38	26,21
více než 65	4	2,76
Σ	145	100,00

Ve třetí položce jsme zjišťovali národnost a ve čtvrté položce zemi trvalého bydliště. 144 (99,31%) respondentů uvedlo českou národnost a místo trvalého bydliště Českou republiku. V jednom případě byla uvedena slovenská národnost a místo trvalého bydliště Slovensko.

Tabulka 3 Národnost, země trvalého bydliště

Národnost, země trvalého bydliště	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
česká, ČR	144	99,31
slovenská, SK	1	0,69
Σ	145	100,00

V další položce jsme zjišťovali nejvyšší dosažené vzdělání účastníků výzkumu. Z tabulky č. 4 vyplývá, že nejvíce respondentů tvoří lidé středoškolského vzdělání s maturitní zkouškou - 59 (40,69%). Druhou početně největší skupinu tvoří vysokoškoláci - 46 (31,72%). Střední vzdělání s výučním listem uvedlo 14 (9,66%) respondentů, vyšší odborné 12 (8,28%) respondentů, základní vzdělání 10 (6,9%) respondentů a početně nejmenší skupinu tvořili účastníci se středním vzděláním 4 (2,76%).

Tabulka 4 Nejvyšší dosažené vzdělání

Vzdělání	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Základní	10	6,90
Střední	4	2,76
Střední s výučním listem	14	9,66
Střední s maturitou	59	40,69
Vyšší odborné	12	8,28
Vysokoškolské	46	31,72
Σ	145	100,00

Když jsme zkoumali postavení respondentů na trhu práce, zjistili jsme, že více jak polovinu z nich 81(55,85%) tvoří osoby v zaměstnání, 27 (18,62%) osoby pracující (podnikatelé, OSVČ), 21 (14,48%) tvoří skupinu studujících. 7 (4,83%) je na rodičovské dovolené, 6 (4,14%) v důchodu a 3 (2,07%) jsou nezaměstnaní.

Tabulka 5 Situace na trhu práce

Na trhu práce	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Studující	21	14,48
Zaměstnaný	81	55,86
Pracující	27	18,62
Nezaměstnaný	3	2,07
Rod. dovolená	7	4,83
V důchodu	6	4,14
Σ	145	100,00

Dále jsme zjišťovali rodinný stav účastníků. Více jak polovinu z nich 82 (56,55%) tvoří ženatí/vdané, jednu třetinu z nich 49 (33,79%) tvoří skupina svobodných. Dále 13 (8,97%) z nich uvedla, že jsou rozvedení 13 (8,97%) a jeden (0,69%) uvedl vdovský stav.

Tabulka 6 Rodinný stav

Rodinný stav	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Svobodný	49	33,79
Ženatý/vdaná	82	56,55
Rozvedený/á	13	8,97
Vdovec/vdova	1	0,69
Σ	145	100,00

Zpracováním další položky dotazníku jsme zjistili, že víc jako polovina respondentů 84 (57,93%) z nich má děti ve věku do 26 let. Děti ve věku do 26 let nemá 61 (42,07%) respondentů.

Tabulka 7 Rodič dětí ve věku do 26 let

Děti do 26 let	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Ano	84	57,93
Ne	61	42,07
Σ	145	100,00

V položce velikost místa trvalého bydliště označilo nejvíce respondentů 57 (39,31%) kolonku 20.000 – 99.000 obyvatel. 33 (22,76%) uvedlo bydliště o velikosti 1.000 – 4.999 obyvatel, dále 30 (20,69%) respondentů označilo bydliště o velikosti 5.000 – 19.999 obyvatel, 14 (9,66%) bydliště nad 100.000 obyvatel a nejméně 11 (7,59%) uvedlo obec o velikosti do 1.000 obyvatel.

Tabulka 8 Velikost místa trvalého bydliště

Velikost místa bydliště	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Do 1.000	11	7,59
1.000 - 4.999	33	22,76
5.000 - 19.999	30	20,69
20.000 - 99.999	57	39,31
Nad 100.000	14	9,66
Σ	145	100,00

Dále jsme zjišťovali, zda respondenti výzkumu dobrovolně pracovali či pracují v neziskovém sektoru. V případě, že respondenti dobrovolně pracovali/pracují, měli uvést četnost svého zapojení. Výsledky výzkumu ukázaly, že téměř polovina dotazovaných 70 (48,28%) nepravidelně pracovala/pracuje jako dobrovolník. 42 (28,97%) dobrovolně nikdy nepracovalo. Pravidelně každý týden dobrovolně pracuje 19 (13,1%), pravidelně každý měsíc pracuje 14 (9,66%). Touto otázkou končil dotazník pro ty respondenty, kteří dobrovolně nikdy nepracovali. U těch ostatních jsme se dalšími dotazy zjišťovali důvody jejich zapojení a zkušenosti s dobrovolnou činností.

Tabulka 9 Míra participace v neziskových organizacích

Míra participace	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Každý týden	19	13,10
Každý měsíc	14	9,66
Nepravidelně	70	48,28
Nikdy	42	28,97
Σ	145	100,00

Pavol Frič ve své publikaci uvádí, že 72% respondentů nikdy dobrovolničky nepracovalo. V našem případě to bylo jen 29%. Výsledný rozdíl může být dán jak zcela odlišným výzkumným souborem, tak také jinou dobou, ve které byly oba výzkumy prováděny. Pro výsledný přehled přikládáme tabulku, kde jsou uvedeny výsledky obou výzkumů pro tuto položku.

Tabulka 10 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP – Míra participace

Míra participace	Relativní četnost % Frič	Relativní četnost % BP
Každý týden	14	13
Každý měsíc	5	10
Nepravidelně	9	48
Nikdy	72	29
Σ	100	100

Abychom získali atribut českého dobrovolníka, museli jsme všechny předešlé položky analyzovat ještě jednou a to pouze u těch respondentů, kteří uvedli, že se účastní dobrovolné činnosti. Jednalo se celkem o 103 účastníků výzkumu.

Tabulka č. 11 uvádí dobrovolníky dle pohlaví. Ženy se podílí na dobrovolné činnosti 69%.

Tabulka 11 – Dobrovolníci – pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Muž	32	31,07
Žena	71	68,93
Σ	103	100

V následující položce nás zajímal věk dobrovolníků. Z tabulky je zřejmé, že nejvíce dobrovolníků je ve věku 31 – 45 let.

Tabulka 12 – Dobrovolníci – věk respondentů

Věk	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
18 - 30	24	23,30
31 - 45	49	47,57
46 - 65	26	25,24
více než 65	4	3,88
Σ	103	100,00

V další položce jsme zjistili, že všech 103 dobrovolníků je české národnosti a má trvalé bydliště na území České republiky.

Dále nás zajímal pohled na dobrovolníky z hlediska jejich nejvyššího vzdělání. Nejvíce 38% uvedlo střední s maturitní zkouškou, ale hned na druhém místě s 36% jsou vysokoškoláci. Je zřejmé, že o dobrovolnictví mají zájem lidé s vyšším vzděláním.

Tabulka 13 – Dobrovolníci – nejvyšší ukončené vzdělání

Nejvyšší ukončené vzdě- lání	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Základní	7	6,80
Střední	1	0,97
Střední s výučním listem	11	10,68
Střední s maturitou	39	37,86
Vyšší odborné	8	7,77
Vysokoškolské	37	35,92
Σ	103	100

Pokud se jedná o postavení dobrovolníka na trhu práce, z výzkumu vyplývá, že 55% lidí dobrovolně činných je v zaměstnaneckém poměru. Naopak, nezaměstnaný je pouze 1. Dobrovolnictví tedy není otázkou volného času.

Tabulka 14 – Postavení dobrovolníků na trhu práce

Na trhu práce	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Studující	15	14,56
Zaměstnaný	57	55,34
Pracující	18	17,48
Nezaměstnaný	1	0,97
Rod. Dovolená	6	5,83
V důchodu	6	5,83
Σ	103	100,00

Dále nás zajímal rodinný stav dobrovolníků. Z tabulky je jasné, že nejvíce dobrovolníků 61% žije v manželství. Rodinný stav není na překážku dobrovolné činnosti.

Tabulka 15 – Rodinný stav dobrovolníků

Rodinný stav	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Svobodný	31	30,10
Ženatý/vdaná	63	61,17
Rozvedený/á	8	7,77
Vdovec/vdova	1	0,97
Σ	103	100,00

Poté jsme zkoumali, zda dobrovolníci mají děti ve věku do 26ti let. Z šetření vyplynulo, že 60% dobrovolníků má děti ve věku do 26ti let.

Tabulka 16 – Dobrovolníci – rodiče dětí do 26ti let

Děti do 26ti let	Absolutní čet- nost	Relativní čet- nost %
Ano	60	58,25
Ne	43	41,75
Σ	103	100,00

Dále nás zajímala velikost místa bydliště, ze kterého dobrovolníci pocházejí. Výsledky ukázaly, že nejvíce dobrovolníků pochází z města o velikosti 20.000 – 99.000 obyvatel.

Tabulka 17 – Velikost místa bydliště dobrovolníků

Velikost místa bydliště	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Do 1.000	6	5,83
1.000 - 4.999	22	21,36
5.000 - 19.999	21	20,39
20.000 - 99.999	42	40,78
Nad 100.000	12	11,65
Σ	103	100,00

V dalších položkách jsme se nadále zaměřili jen na ty respondenty, kteří uvedli, že dobrovolně pracovali/pracují. U nich jsme dále zjišťovali, kolik roků dobrovolně odpracovali v neziskovém sektoru. Nejvyšší počet 45 (43,69%) tvoří skupinu, která dobrovolně pracuje 1 – 5 roků. Z níže uvedené tabulky je patrně, že se zvyšujícími se počty odpracovaných let klesá počet dobrovolníků. Za opravdové rekordmany můžeme označit 3 (2,91%) respondenty, kteří dobrovolně pracují v neziskovém sektoru déle než 41 roků. Z důvodu větší přehlednosti jsme pro zobrazení výsledků této položky vybrali pruhový graf, který umožňuje lépe sledovat počet účastníků vzhledem k dobrovolně odpracovaným rokům v neziskovém sektoru (Graf 9).

Tabulka 18 Počet dobrovolně odpracovaných roků v neziskovém sektoru

Odpracované roky v no	Absolutní četnost	Relativní četnost %
1 - 5 r.	45	43,69
6 - 10 r.	27	26,21
11 - 20 r.	15	14,56
21 - 30 r.	8	7,77
31 - 40 r.	5	4,85
41 r. a víc	3	2,91
Σ	103	100,00

V položce číslo 12 jsme zjišťovali vztah dobrovolníků k organizaci, ve které vykonávají dobrovolnou činnost. 58 (56,31%) respondentů uvedlo, že nejsou ani členem, ani zaměstnancem dané organizace, 37 (35,92%) jsou členem dané organizace, jen 5 (4,85%) jsou zaměstnanci a 3 (2,91%) jsou jak členy, tak i zaměstnanci.

Tabulka 19 Vztah k organizaci, ve které je vykonávána dobrovolná činnost

Vztah k organizaci	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Člen	37	35,92
Ani člen, ani zaměstnanec	58	56,31
Člen i zaměstnanec	3	2,91
Zaměstnanec	5	4,85
Σ	103	100,00

Výsledky můžeme opět srovnat s výsledky výzkumu Pavola Friče. Vidíme zde velký procentuální nárůst dobrovolníků, kteří se zapojují, aniž by byli členy či zaměstnanci organizace. V našem výzkumu je to dvojnásobek respondentů – nárůst o 100%. Zároveň významně poklesl podíl členů organizace v dobrovolnické činnosti.

Tabulka 20 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP – Vztah k organizaci, kde vykonávám dobrovolnou činnost

Vztah k organizaci	Relativní četnost % Frič	Relativní četnost % BP
Člen	61	36
Ani člen, ani zaměstnanec	28	56
Člen i zaměstnanec	9	3
Zaměstnanec	2	5
Σ	100	100

V další položce jsme zjišťovali, jaká pozitiva dobrovolníci získali ze své dobrovolné činnosti. 59 (57,28%) dobrovolníků uvedlo, že jim dobrovolnictví přineslo pocit smysluplné práce. 11 (10,68%) respondentů uvedlo, že jim dobrovolnictví přineslo vyplnění volného času a stejný počet uvedl jako přínos rozvoj profesních kompetencí. 4 (3,88%) uvedlo jako přínos udržení se v kondici a stejný počet 4 (3,88%) uvedl uznání a prestiž. 3 (2,91%) respondenti vidí jako přínos uznání a prestiž. 2 (1,94) získali díky dobrovolné činnosti zaměstnání. 9 (8,74%) respondentů uvedlo jinou odpověď. Znění těchto devíti odpovědí je následující:

dující: Pocit smysluplné práce + vyplnění volného času + udržení se v kondici + rozvoj profesních kompetencí + spousta přátel; Seberealizace + splnění snu pracovat v té organizaci; Oslovili mne, tak to občas udělám, přínos nevidím, pro – jen pomůžu kamarádům; Především osobní potřeba pomoci lidem v nouzi; Užitečnost a možnost pomoci, kde je potřeba, sounáležitost, spokojenost; Dělal jsem, co bylo třeba; Více najednou nebo v každé organizaci něco jiného; Vyplnění potřeb, které stát dlouhodobě přehlíží – např. raná péče o děti s postižením, zaměstnávání lidí s mentálním postižením.

Tabulka 21 Přínos dobrovolné činnosti

Přínos	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Pocit smysluplné práce	59	57,28
Posílení sebevědomí	3	2,91
Vyplnění volného času	11	10,68
Udržení se v kondici	4	3,88
Uznání a prestiž	4	3,88
Rozvoj profes. kompet.	11	10,68
Zaměstnání	2	1,94
Jiné	9	8,74
Σ	103	100,00

Pro úplnost uvádíme tabulku, kde jsou uvedeny výsledky výzkumu Pavola Friče, kde respondenti mohli označit více odpovědí, spolu s naším výzkumem. V tomto případě jsme rozšířili v našem výzkumu možnosti odpovědí o: rozvoj profesních kompetencí, získal jsem zaměstnání. I tak ale pokládáme srovnání výsledků obou výzkumů za zajímavé. V obou výzkumech byl nejčastěji uveden pocit smysluplné práce. Naopak, v našem výzkumu významně ubylo respondentů, kteří si dobrovolnou činností posilují sebevědomí.

Tabulka 22 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP – Přínos dobrovolné činnosti

Přínos	Relativní četnost % Frič	Relativní četnost % BP
Pocit smysluplné práce	95	57
Posílení sebevědomí	77	3
Vyplnění volného času	71	11
Udržení se v kondici	63	4
Uznání a prestiž	45	4
Rozvoj profesních kompetencí	---	11
Zaměstnání	---	2
Jiné	---	9

V následující položce jsme zjišťovali, zda účastníkům výzkumu něco vadí na dobrovolné činnosti, a v případě, že ano, zjišťovali jsme typ negativa. 62 (60,19%) uvedlo, že jim nic nevadí. 21 (20,39%) uvedlo, že by se dala činnost lépe organizovat, 9 (8,74%) si myslí, že je jejich snaha nedocenená. 5 (4,85%) si myslí, že se od nich očekává příliš mnoho, naopak 2 (1,94%) si myslí, že se od nich očekává příliš málo. 1 (0,97%) uvedl, že je do dobrovolné činnosti tlačení. Nikdo neuvedl, že by ho dobrovolná činnost nebavila. 3 (2,91%) respondentů uvedlo jinou odpověď. Znění těchto tří odpovědí je následující: Neumím říct: „Nedost.“; Vadí mi, že si stát na to zvyká, a pak systematicky danou oblast podhodnocuje. EVS je např. velmi dobře placená, a je nazývána „dobrovolnictví“.; Nepravidelnost.

Tabulka 23 *Negativa dobrovolné činnosti*

Negativa	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Dala by se lépe organizovat	21	20,39
Moje snaha je nedocenená	9	8,74
Nedělám to, co mne baví.	0	0,00
Očekává se ode mne příliš mnoho	5	4,85
Očekává se ode mne příliš málo	2	1,94
Jsem do toho tlačení	1	0,97
Nic mi nevadí	62	60,19
Jiné	3	2,91
Σ	103	100,00

V případě srovnání výsledků výzkumu Pavola Friče s výsledky našeho výzkumu opět upozorňujeme, že ve Fričově výzkumu mohli respondenti v této položce označit více odpovědí. V našem výzkumu jsme odpovědi rozšířili o důležitou variantu „Nic mi nevadí“, kterou v našem výzkumu označilo celkem 60% respondentů. Ve Fričově výzkumu 48% respondentů uvedlo „Dala by se lépe organizovat“, kterou v našem výzkumu označilo 20% účastníků.

Tabulka 24 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP - Negativa dobrovolné činnosti

Negativa	Relativní čet- nost % Frič	Relativní čet- nost % BP
Dala by se lépe organizovat	48	20
Moje snaha je nedocenená	21	9
Nedělám to, co mne baví.	14	0
Očekává se ode mne příliš mnoho	12	5
Očekává se ode mne příliš málo	10	2
Jsem do toho tlačení	5	1
Nic mi nevádí	-----	60
Jiné	-----	3

V další položce jsme zjišťovali důvody vedoucí k rozhodnutí stát se dobrovolníkem. Respondenti si mohli vybrat z celkem 12ti nabízených možností nebo uvést svůj vlastní důvod. 27 (25,96%) respondentů uvedlo, že důvodem rozhodnutí stát se dobrovolníkem bylo přesvědčení, že člověk pomůže šířit dobrou myšlenku. 18 (17,31%) uvedli jako důvod důvěru v organizaci, která práci organizuje. 10 (9,62%) uvedli náboženské přesvědčení, stejný počet 10 (9,62%), že je osloveni lidí z organizace a ještě jednou tentýž počet 10 (9,62%) uvedli jako důvod možnost získat nové dovednosti a zkušenosti. 9 (8,65%) uvedli jako důvod snahu uplatnit své schopnosti, 6 (5,77%) to, že dobrovolnictví je součástí způsobu života lidí, které znají, 4 (3,85%) možnost navázat nové vztahy se zajímavými lidmi, 3 (2,88%) uvedli jako důvod způsob zaplnění volného času. 2 (1,92%) respondenti osobní příklad příbuzných a přátel, stejný počet 2 (1,92 %) potencionální možnost získat zaměstnání a ještě jednou tentýž počet 2 (1,92%) uvedl jinou odpověď. Znění těchto dvou odpovědí je následující: Pocit dluhu, jenž musí být splacen; byla to kombinace důvěry v organizaci, přesvědčení, že pomůžu šířit dobrou myšlenku, možnost navazovat vztahy s novými, zajímavými lidmi, možnost získat nové zkušenosti a dovednosti a pocit, že dobrovolnictví je součástí života lidí, které znám. Nikdo z respondentů neuvedl jako důvod zkušenost s osobní/rodinnou obtížnou situací.

Tabulka 25 Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem

Důvody pro dobrovolnictví	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Důvěra v organizaci, která práci organizuje.	18	17,31
Zkušenost s osobní/rodinnou obtížnou situací.	0	0,00
Náboženské přesvědčení.	10	9,62
Způsob zaplnění volného času.	3	2,88
Jiné	2	1,92
Přesvědčení, že člověk pomoci šířit dobrou myšlenku.	27	25,96
Snaha uplatnit své schopnosti.	9	8,65
Možnost navázat nové vztahy se zajímavými lidmi.	4	3,85
Dobrovolnictví je součástí způsobu života lidí, které znám.	6	5,77
Oslovili mne lidé z organizace.	10	9,62
Možnost získat nové dovednosti a zkušenosti.	10	9,62
Osobní příklad příbuzných/přátel.	2	1,92
Potencionální možnost získání zaměstnání.	2	1,92
Σ	103	100

Opět upozorňujeme, že ve Fričově výzkumu mohli respondenti v této položce označit více odpovědí. Nejvíce účastníků Fričova výzkumu uvedlo jako důležitý důvod důvěru v organizaci, těsně za ním to byla snaha pomoci šířit dobrou myšlenku. V našem výzkumu nejvíce respondentů vybralo snahu pomoci šířit dobrou myšlenku, důvěra v organizaci skončila na druhém místě.

Tabulka 26 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP - Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem

Důvody pro dobrovolnictví	Relativní četnost % Frič	Relativní četnost % BP
Důvěra v organizaci	93	17
Zkušenost s obtížnou situací	36	0
Náboženské přesvědčení	30	10
Způsob zaplnění volného času.	----	3
Jiné	----	2
Pomoci šířit dobrou myšlenku.	91	26
Snaha uplatnit své schopnosti	76	9
Nové vztahy se zajímavými lidmi	76	4
Dobrovolnictví je součástí způsobu života lidí, které znám	75	6
Oslovili mne lidé z organizace.	74	10
Nové dovednosti a zkušenosti	74	10
Osobní příklad	38	2
Možnost získání zaměstnání.	----	2

V další položce respondenti uváděli, jaký vztah k dobrovolné činnosti mají jejich rodiče, případně partner. Více jak polovina účastníků výzkumu 53 (51,46%) uvedla, že jejich blízcí jejich dobrovolnou činnost chápou a plně je v ní podporují. 29 (28,16%) uvedlo, že je blízcí chápou a tolerují, 13 (12,62%) nechápou, ale tolerují, 4 (3,88%) uvedlo, že je dříve podporovali, nyní ale mají negativní vztah. 1 (0,97%) uvedl, že nechápou a brání v ní. 3 (2,91%) uvedli jinou odpověď. Znění těchto tří odpovědí je následující: Berou to jako samozřejmost; Dvakrát se objevila odpověď: S nikým to neřeším. Tato skutečnost nebyla předmětem Fričova zkoumání.

Tabulka 27 Vztah rodičů/partnerů k dobrovolné činnosti

Vztah blízkých k dobrovolné činnosti	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Chápe/ou a plně mě v ní podporuje/í	53	51,46
Chápe/ou a tolerují	29	28,16
Dříve podporovali, nyní negativní vztah	4	3,88
Nechápe/ou, tolerují	13	12,62
Nechápe/ou, brání mi v ní	1	0,97
Jiné	3	2,91
Σ	103	100,00

V poslední položce jsme zjišťovali, zda mají respondenti zkušenost s dobrovolnou prací v zahraničí. 11 (10,68%) z celkového počtu 103 účastníků uvedlo, že mají zkušenost, 92 (89,32%) zkušenost nemá.

Tabulka 28 Zkušenost s dobrovolnou činností v zahraničí

V zahraničí	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Ano	11	10,68
Ne	92	89,32
Σ	103	100,00

6.2 Analýza dat dotazníku určeného zahraničním dobrovolníkům

V rámci třídění prvního stupně bylo sestaveno 12 tabulek. U položek, kde to přehlednost vyžadovala, jsme vytvořili graf pro rychlejší orientaci v relativní četnosti odpovědí na danou položku.

Zpracováním první položky dotazníku jsme zjistili, že z celkového počtu 32 respondentů se výzkumu účastnilo 20 žen (62,5%) a 12 mužů (37,5%).

Tabulka 29 Pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Muž	12	37,5
Žena	20	62,5
Σ	32	100

Druhá položka jasně ukázala, že všech 32 účastníků výzkumu je ve věku 18 – 30 let. Pro tuto položku jsme nevytvářely tabulku, protože je jednoznačná.

Ve třetí položce jsme zjišťovali národnost a respondentů. Nejvíce respondentů 8 (25%) je španělské národnosti, 8 (25%) je také národnosti italské. Nejmenší zastoupení má ukrajinská národnost 2 (6,25%).

Tabulka 30 Národnost

Národnost	Absolutní četnost	Relativní četnost %
německá	6	18,75
francouzská	4	12,50
španělská	8	25,00
ruská	4	12,50
italská	8	25,00
ukrajinská	2	6,25
Σ	32	100,00

Ve čtvrté položce jsme se zabývali zemí trvalého pobytu respondentů. Je zajímavé, že srovnáním tabulky č. 3 Národnost a srovnáním tabulky č. 4 Země trvalého bydliště zjistíme, že se v tab. 4 nově objeví Česká republika. Nabízí se tu dvě možná vysvětlení. Buď respondenti uvedli zemi svého EDS působení nebo po ukončení EDS zůstali respondenti v České republice.

Tabulka 31 Země trvalého pobytu

Země trvalého pobytu	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Německo	5	15,63
Francie	4	12,50
Španělsko	6	18,75
Rusko	4	12,50
Itálie	8	25,00
Ukrajina	2	6,25
Česká republika	3	9,38
Σ	32	100,00

V další položce jsme se zajímali o vzdělání respondentů. Nikdo z nich neměl základní vzdělání. 28 (87,5%) tvořili univerzitně vzdělaní lidé. 4 (12,5%) uvedlo střední vzdělání.

Tabulka 32 Nejvyšší ukončené vzdělání

Vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost %
ZŠ	0	0,00
Střední	4	12,50
VŠ	28	87,50
Σ	32	100,00

V položce velikost místa trvalého bydliště označilo nejvíce respondentů 16 (50%) kolonku nad 100.000 obyvatel. 6 (18,75%) uvedlo bydliště o velikosti 20.000 – 99.000 obyvatel, 4 (12,5%) uvedlo bydliště o velikosti 1.000 – 4.999 obyvatel, stejně tak 4 (12,5%) 5.000 – 19.999 obyvatel a nejméně 2 (6,25%) uvedlo obec o velikosti do 1.000 obyvatel. Je zřejmé, že čím větší město, tím větší počet dobrovolníků.

Tabulka 33 Velikost místa trvalého bydliště

Velikost místa bydliště	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Do 1.000	2	6,25
1.000 - 4.999	4	12,50
5.000 - 19.999	4	12,50
20.000 - 99.999	6	18,75
Nad 100.000	16	50,00
Σ	32	100,00

V další položce jsme analyzovali, jakou skutečnost na dobrovolné činnosti vnímají jako přínosnou. Nejvíce z nich 26 (81,25%) označili pocit smysluplné práce., 4 (12,5%) rozvoj profesních kompetencí, 1 (3,13%) udržení se v kondici. Odpověď jiná zahrnovala rozvoj osobních kompetencí.

Tabulka 34 Přínos dobrovolné činnosti

Přínos	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Pocit smysluplné práce	26	81,25
Posílení sebevědomí	0	0,00
Vyplnění volného času	0	0,00
Udržení se v kondici	1	3,13
Uznání a prestiž	0	0,00
Rozvoj profesních kompetencí	4	12,50
Zaměstnání	0	0,00
Jiné	1	3,13
Σ	32	100,00

V položce, která se týkala negativ dobrovolné činnosti polovina respondentů 16 (50%) uvedla, že by se jejich práce dala lépe organizovat, 4 (12,5%) uvedli, že nedělají to, co je baví s tejný počet, že se od nich očekává příliš málo. 2 (6,25%) má dojem, že je jejich snaha nedocenená. Odpověď jiné zvolilo 6 respondentů. 4 z nich uvedli, že jim nevádí nic. Jeden si přál dělat více kompetentní práci, jednomu vadilo, že sídlo organizace bylo příliš daleko od jeho ubytování.

Tabulka 35 Negativa dobrovolné činnosti

Negativa	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Dala by se lépe organizovat	16	50,00
Moje snaha je nedocenená	2	6,25
Nedělám to, co mne baví.	4	12,50
Očekává se ode mne příliš mnoho	0	0,00
Očekává se ode mne příliš málo	4	12,50
Jsem do toho tlačení	0	0,00
Jiné	6	18,75
Σ	32	100,00

V další položce jsme zkoumali důvody rozhodnutí pro dobrovolnictví. Nejvíce respondentů 12 (37,5%) uvedlo jako důvod získání nových dovedností a zkušeností, 6 (18,75%) chce pomoci šířit dobrou myšlenku a stejný počet navázat vztahy se zajímavými lidmi. 4 (12,5%) snahu uplatnit své schopnosti, 2 (6,25%) uvedlo, že dobrovolnictví je způsob života lidí, kteří znají, 1 (3,13%) náboženské přesvědčení a stejný počet možnost získat zaměstnání.

Tabulka 36 Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem

Důvody pro dobrovolnictví	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Důvěra v organizaci	0	0,00
Zkušenost s obtížnou situací	0	0,00
Náboženské přesvědčení	1	3,13
Způsob zaplnění volného času.	0	0,00
Jiné	0	0,00
Pomoci šířit dobrou myšlenku.	6	18,75
Snaha uplatnit své schopnosti	4	12,50
Nové vztahy se zajímavými lidmi	6	18,75
Dobrovolnictví je součástí způsobu života lidí, které znám	2	6,25
Oslovili mne lidé z organizace.	0	0,00
Nové dovednosti a zkušenosti	12	37,50
Osobní příklad	0	0,00
Možnost získání zaměstnání.	1	3,13
Σ	32	100,00

Mladí lidé jezdí na EDS jako svobodní a bezdětní. Proto jsme nezjišťovali vztah partnera k jejich dobrovolnictví, ale vztah rodičů. Nejvíce z nich 18 (56,25%) uvedlo, že jejich rodiče je plně chápou a podporují, 8 (25%) rodiče chápou a tolerují, 4 (12,5%) dříve podporovali, nyní mají negativní vztah a 2 (6,25%) rodiče nechápou, ale tolerují.

Tabulka 37 Vztah rodičů k dobrovolné činnosti

Vztah blízkých k dobrovolné činnosti	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Chápe/ou a plně mě v ní podporuje/í	18	56,25
Chápou a tolerují	8	25,00
Dříve podporovali, nyní negativní vztah	4	12,50
Nechápou, tolerují	2	6,25
Nechápou, brání mi v ní	0	0,00
Jiné	0	0,00
Σ	32	100,00

V další položce nás zajímalo, proč si mladí lidé vybrali jako místo působení své EDS Českou republiku. 12 (37,5%) uvedlo jako důvod zajímavý projekt EDS, 10 (31,25%), zajímavá hostující organizace, 4 (12,5%) přijelo na doporučení jiného dobrovolníka, 2 (6,25%) chtělo

lépe poznat Českou republiku, stejný počet měl volný čas a pro stejný počet byla EDS v ČR výzvou.

Tabulka 38 Důvod výběru České republiky pro EDS

Proč EVS v České republice?	Absolutní četnost	Relativní četnost %
Zajímavý projekt	12	37,50
Zajímavá hostující organizace	10	31,25
Chtěl jsem lépe poznat ČR	2	6,25
Měl jsem volný čas	2	6,25
Byla to výzva	2	6,25
Na doporučení jiného dobrovol.	4	12,50
Jiné	0	0,00
Σ	32	100,00

Pro úplnost uvádíme i výsledky získané analýzou poslední položky, která zkoumala dobu, kterou dobrovolníci strávili v ČR na EDS v okamžiku vyplňování dotazníku. 15 (46,88%) mělo EDS již ukončenu nebo ji právě končí, 13 (40,63%) prožívá v ČR první měsíce a 4 (12,5%) 7-9 měsíců.

Tabulka 39 Odpracované měsíce EDS

Odpracované měsíce	Absolutní četnost	Relativní četnost %
0-3	13	40,63
4 - 6	0	0,00
7 - 9	4	12,50
10 - 12	15	46,88
Σ	32	100,00

7 INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT

Pro účely vyhodnocení získaných dat z dotazníkového šetření jsme použili program MS Excel. V něm byly také vytvořeny tabulky. V dalších podkapitolách se budeme zabývat interpretací získaných dat, která se vztahují k otázkám a hypotézám definovaných v kapitole 5.3

1. Jaký je atribut (základní znak) českého a zahraničního EVS dobrovolníka?
2. Jaká je motivace českého a zahraničního dobrovolníka EVS k dobrovolné činnosti?
3. Jaká je míra participace českého dobrovolníka?
4. Jaká je zkušenost českého a zahraničního EVS dobrovolníka s dobrovolnou činností?
5. Existuje vztah mezi tím, zda dospělý člověk má děti ve věku do 26ti let a jeho rozhodnutím stát se dobrovolníkem?
6. Existuje vztah mezi tím, zda dobrovolník má děti ve věku do 26ti let, a mírou jeho participace?

7.1 Atribut českého a zahraničního EVS dobrovolníka

Otázka č. 1: Jaký je atribut českého a zahraničního EVS dobrovolníka?

K této otázce se vztahovaly položky č. 1 – 9, 12 a 16 dotazníku určeného českým dobrovolníkům.. Typickým českým dobrovolníkem je žena (69%) ve věku 31 – 45 let (48%), se středním vzděláním s maturitní zkouškou (38%), v zaměstnaneckém poměru (55%), žijící v manželství (61%), mající děti ve věku do 26ti let (58%), bydlící ve městě o počtu 20.000 – 99.999 obyvatel (41%) a není členem ani zaměstnancem neziskové organizace (56%). Z výše uvedeného vyplývá, že péče o děti do 26ti let ani zaměstnanecký poměr není překážkou dobrovolné činnosti. Naopak skupina nezaměstnaných, rodičů na RD a lidí v důchodu tvořila celkem jen 11% z celkového počtu dobrovolníků. 51% dobrovolníků má pro svou dobrovolnou činnost pochopení a podporu ze strany partnera, případně rodičů.

Co se týká zahraničních dobrovolníků, vztahovaly se k této otázce položky č. 1, 2, 5, 6, 11. Typickým zahraničním dobrovolníkem je žena (62%) ve věku 18 – 30 let (100% - dáno podmínkami EDS) s vysokoškolským vzděláním (88%), bydlící ve své zemi ve městě s počtem obyvatel nad 100.000 (50%), přicházející do ČR z důvodu zájmu o projekt EDS. Pro svou dobrovolnou činnost má podporu ze strany rodičů (56%). Je zřejmé, že zahraniční dob-

rovolníci se svým univerzitním vzděláním a zájmem o projekt, který značí zájem o dobrovolnou činnost, přináší do neziskových organizací velký potenciál a možnosti. Je na straně neziskových organizací, aby byly schopné daný potenciál efektivně využít.

7.2 Motivy dobrovolné činnosti českého a zahraničního EVS dobrovolníka

Otázka č. 2: Jaká je motivace českého a zahraničního dobrovolníka EVS k dobrovolné činnosti?

K této otázce se vztahovala položka č. 15. Nejdůležitějším motivem dobrovolné činnosti českého dobrovolníka je přesvědčení, že **pomůže šířit dobrou myšlenku** (26%). Z hlediska Maslowovy pyramidy lidských potřeb může přesvědčení, že pomáhá šířit dobrou myšlenku, naplňovat nejvyšší lidskou potřebu – potřebu seberealizace. Z hlediska dělení motivace (viz. Kapitola 2.1) se jedná o **vnitřní motivaci** (člověk jedná z vnitřní pohnutky; jde o činnost, kterou jedinec provádí kvůli ní samotné, má v ní zálibu, činnost jako taková mu přináší uspokojení). Dále se jedná o **sekundární motivaci**, protože snaha pomoci není vázána na pudy, jako je tomu tak v případě primární motivace (Nakonečný, 2014). Zda se jedná o motivaci vědomou či nevědomou by muselo být předmětem jiného zkoumání. U každého respondenta to může být jinak. Byť můžeme předpokládat, že dobrovolníkem se člověk stává z vědomých důvodů, nemusí tomu být vždy tak i v případě dobrovolnickovy motivace.

Ve výzkumu zahraničních dobrovolníků se k této otázce vztahovaly položka č. 9 a 11. Nejvíce respondentů uvedlo jako motiv možnost **získání nových dovedností a zkušeností** (38%). Stejný počet respondentů se v další položce vyjádřilo, že důvodem, proč si vybrali za místo působení EDS Českou republiku, byl **zajímavý projekt** (38%). Zde se jedná o vnější motivaci. Dobrovolník přebírá úkoly (EDS), protože za ně očekává odměnu (získání nových dovedností a zkušeností). I v tomto případě se jedná o **sekundární motivaci**, protože snaha pomoci není vázána na pudy, jako je tomu tak v případě primární motivace (Nakonečný, 2014). Je vidět, že zahraniční dobrovolníci myslí také na svůj osobní rozvoj, což může být dáno jejich věkem.

7.3 Míra participace českého dobrovolníka

Otázka č. 3: Jaká je míra participace českého dobrovolníka?

K této otázce se vztahovaly položky č. 10 a 11. Nejvíce dobrovolníků pracuje v neziskové organizaci nepravidelně (48%) a to po dobu 1 – 5 let (44%). Nezabývali jsme se mírou participace dobrovolníka EVS, která je daná pravidly programu Erasmus+ pro EVS. V ní se počítá s denním zapojením dobrovolníka v koordinující organizaci po dobu minimálně 2 měsíců, maximálně 12 měsíců.

7.4 Zkušenost českého a zahraničního EVS dobrovolníka s dobrovolnou činností

Otázka č. 4: Jaká je zkušenost českého a zahraničního EVS dobrovolníka s dobrovolnou činností?

K této otázce se vztahovaly položky č. 13, 14, 17. Nejvíce dobrovolníků (60%) uvedlo, že jim na jejich dobrovolné činnosti nic nevadí. Jako největší pozitivum vnímají dobrý pocit ze smysluplné práce (57%). 89% dobrovolníků nemá zkušenost s dobrovolnou prací v zahraničí.

Ve výzkumu zahraničních dobrovolníků se k této otázce vztahovaly položky č. 7 a 8. Polovina respondentů (50%) je přesvědčena, že by se jejich práce dala lépe organizovat. Zároveň ale v následující položce jako největší přínos hodnotí dobrý pocit ze smysluplné práce (81%).

7.5 Existence vztahu mezi skutečností, že se člověk stará o děti ve věku do 26ti let a jeho rozhodnutím pro dobrovolnictví.

Otázka č. 5 - Existuje vztah mezi tím, zda člověk má děti ve věku do 26ti let a jeho rozhodnutím stát se dobrovolníkem?

Ve výzkumu rozhodování se pro dobrovolnou činnost byla ověřována hypotéza, že „ lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují pro dobrovolnou činnost častěji než lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.“ Nejprve jsme stanovili nulovou a alternativní hypotézu:

H_0 – Dospělí lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti ve stejné míře jako dospělí lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

H_1 – Dospělí lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti častěji než dospělí lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

Následně jsme ze získaných dat sestavili kontingenční tabulku:

Tabulka 40 Kontingenční tabulka rozhodnutí se pro dobrovolnictví

	Dobrovolně pracuji		
Děti do 26ti let	ano	ne	Celkem
Ano	61 (59,67)	23 (24,33)	84
Ne	42 (43,33)	19 (17,67)	61
Celkem	103	42	145

Čísla v tabulce bez závorek jsou pozorované četnosti. Čísla v závorkách jsou očekávané četnosti. Z pozorovaných a očekávaných četností byla vypočítána hodnota chí kvadrát pro čtyřpolní kontingenční tabulku.

Tabulka 41 Schéma čtyřpolní tabulky

	α	non β	
β	a	b	a + b
non β	c	d	c + d
	a + c	b + d	n

Chí kvadrát vypočítáme po vložení hodnot z tabulky do následujícího vzorce (Chráška, 2007):

$$X^2 = n \frac{(ad - bc)^2}{(a + b)(a + c)(b + d)(c + d)} =$$

$$X^2 = 145 \frac{(59,67 * 17,67 - 24,33 * 44,33)^2}{(59,67+24,33)*(59,67+44,33)*(24,33+17,67) * (44,33+17,67)}$$

$$\underline{X^2 = 0,24}$$

Použijeme hladinu významnosti 0,05. Zjistíme, že vypočítaná hodnota X^2 je menší než kritická hodnota 3,841 (Chráška, 2007, s. 248).

Z toho důvodu nemůžeme odmítnout nulovou hypotézu a zároveň nemůžeme přijmout alternativní hypotézu. Dle našeho výzkumu platí nulová hypotéza: „Dospělí lidé, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, se rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti ve stejné míře jako dospělí lidé, kteří děti ve věku do 26ti let mají.“

Je zřejmé, že rodičovství a čas, který rodič s dětmi a pro děti tráví, nijak neovlivňuje jejich rozhodnutí pro dobrovolnictví. Na druhou stranu musíme uvést i fakt, že dobrovolníci, kteří děti vůbec nemají nebo je mají již samostatně, se nerozhodují pro dobrovolnou činnost ve větší míře, byť by jim to čas umožňoval.

7.6 Existence vztahu mezi skutečností, že se člověk stará o děti ve věku do 26ti let a mírou jeho participace

Otázka č. 6 - Existuje vztah mezi tím, zda dobrovolník má děti ve věku do 26ti let, a mírou jeho participace?

Dále jsme ve výzkumu ověřovali hypotézu, ve které se tvrdí, že dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují vyšší míru participace než dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají. Nejprve jsme stanovili nulovou a alternativní hypotézu:

H_0 – Čeští dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují stejnou míru participace v dobrovolné činnosti jako dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

H_1 – Čeští dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují vyšší míru participace v dobrovolné činnosti než dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají.

Následně jsme ze získaných dat sestavili kontingenční tabulku:

Tabulka 42 Kontingenční tabulka – míra participace

Děti do 26 ti let	Míra participace			Σ
	Pravidelně každý týden	Pravidelně každý měsíc	Nepravidelně	
Ano	10 (11,25)	5 (8,29)	46 (41,46)	61
Ne	9 (7,75)	9 (5,71)	24 (28,54)	42
Σ	19	14	70	103

Čísla v tabulce bez závorek jsou pozorované četnosti. Čísla v závorkách jsou očekávané četnosti. Očekávané jsme vypočítali pro každé pole tabulky takto:

$$O = \frac{19 \cdot 61}{103} = 11,25$$

Z pozorovaných a očekávaných četností byla vypočítána hodnota pro každé pole kontingenční tabulky dle následujícího vzorce (Chráska, 2007, s. 83):

$$\frac{(P - O)^2}{O}$$

Tabulka 43 Kontingenční tabulka – vypočítané hodnoty pro každé pole tabulky dle výše uvedeného vzorce $(P - O)^2/O$

	Míra participace			Celkem
	Pravidelně každý týden	Pravidelně každý měsíc	Nepravidelně	
Děti do 26 ti let				
Ano	0,139	1,306	0,498	1,944
Ne	0,202	1,898	0,723	2,823
Celkem:	0,342	3,204	1,221	4,767

Testované kritérium X^2 vypočítáme jako součet hodnot všech polí kontingenční tabulky Tab.31. (Chráska, 2007, s. 83):

$$X^2 = \frac{(P - O)^2}{O} = \underline{4,767}$$

Vypočítaná hodnota X^2 je ukazatelem rozdílu mezi skutečností a vyslovenou nulovou hypotézou. Pro posouzení vypočítané hodnoty X^2 určíme stupeň volnosti pro uvedenou tabulku dle vzorce $f = (r - 1) \cdot (s - 1) = (2 - 1) \cdot (3 - 1) = 2$

Písmenko r ve vzorci udává počet řádků, písmenko s počet sloupců.

Použijeme hladinu významnosti 0,05. Zjistíme, že vypočítaná hodnota X^2 je menší než kritická hodnota 5,991 (Chráska, 2007, s. 248).

Z toho důvodu nemůžeme odmítnout nulovou hypotézu a zároveň nemůžeme přijmout alternativní hypotézu. Dle našeho výzkumu platí nulová hypotéza: „Čeští dobrovolníci, kteří nemají děti ve věku do 26ti let, vykazují stejnou míru participace v dobrovolné činnosti jako dobrovolníci, kteří děti ve věku do 26ti let mají.“

Je zřejmé, že rodičovství a čas, který rodič s dětmi a pro děti tráví, nijak neovlivňuje míru jeho participace. I v případě tohoto výsledku musíme uvést i fakt, že dobrovolníci, kteří děti vůbec nemají nebo je mají již samostatné, nevykazují vyšší míru participace, byť by jim to čas umožňoval.

8 CELKOVÉ SHRUTÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU

V kapitole 5.2 jsme definovali výzkumný problém. Zajímalo nás, zda je možné definovat **atribut** typického českého a zahraničního dobrovolníka. Stanovily jsme výzkumné otázky a hypotézy, výzkumný soubor. Výzkumu se účastnilo celkem 103 českých a 42 zahraničních dobrovolníků. Sesbíraná data jsme následně analyzovali a interpretovali. Interpretací získaných dat se nám podařilo získat profil českého a zahraničního dobrovolníka, který pro větší přehlednost uvádíme v následující tabulce:

Tabulka 44 – Profil českého a zahraničního dobrovolníka

	Český dobrovolník	Zahraniční dobrovolník
Atribut	žena 31 - 45 let SŠ s maturitou V zaměstnaneckém poměru žijící v manželství rodič dětí ve věku do 26ti let žijící ve městě 20 - 99 tisíc obyvatel pro svou dobrovolnickou činnost má pochopení ze strany partnera/rodičů	žena 18 - 30 let Vysokoškolské vzdělání Bez zaměstnání svobodný bez dětí žijící ve své zemi ve městě nad 100 tisíc obyvatel pro svou dobrovolnickou činnost má pochopení ze strany rodičů
Motivace	Vnitřní: pomoci šířit dobrou myšlenku	Vnější: možnost získání nových dovedností a zkušeností, zájem o projekt EDS
Míra participace	Nepravidelně	Pravidelně každý pracovní den
Zkušenost	Pozitivní - nic jim nevadí; pocit smysluplné práce	Činnost by se dala lépe organizovat; pocit smysluplné práce

Ověřením stanovených hypotéz jsme zjistili, že péče o děti ve věku do 26ti let není překážkou českým dobrovolníkům v jejich rozhodnutí pro dobrovolnickou činnost a také nijak neovlivňuje míru jejich participace. Z výzkumu je zřejmé, že motiv **pomoci** je dostatečně silný

k tomu, aby si český dobrovolník našel čas pro svou dobrovolnou činnost, i když se stará o děti a chodí do zaměstnání. Pocit **smysluplné práce** je mu dostatečnou odměnou. U zahraničních dobrovolníků je tomu jinak. Jejich motivem je **osobní rozvoj, zájem o projekt**. I tak si zahraniční dobrovolník odnáší pozitivní zkušenost ze **smysluplné práce**, kterou jim dobrovolnictví přináší.

9 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Z výše uvedeného vyplývá, že nejvíce dobrovolníků pracuje v neziskových organizacích 1 – 5 roků. Pokud si vedení neziskových organizací přeje, aby dobrovolníci v organizacích působili déle, je třeba jim věnovat zvýšenou pozornost v době, kdy by jejich zájem o dobrovolnictví mohl polevit. Pokud je motivem dobrovolníků v jejich práci potřeba šířit dobrou myšlenku a pocit ze smysluplné práce, můžou koordinátoři dobrovolníků s touto jejich motivací pracovat a dále ji rozvíjet např. formou pravidelných setkávání, supervizí, speciálních školení, účinnou pochvalou, uznáním a oceněním jejich konkrétní práce. Dobrovolníci ke své činnosti potřebují jak vlastní motivaci, tak pomoc ze strany organizace a podporu ze strany své rodiny. Téma podpory ze strany rodiny by mělo být také předmětem hovoru na setkávání, příp. supervizí. Je žádoucí, aby v každé neziskové organizaci, která umožňuje práci dobrovolníkům, byla určena konkrétní osoba (koordinátor dobrovolníků), která se jim bude věnovat. Je vhodné, aby koordinátor nebyl zcela zatížen jinými pracovními povinnostmi, ale v rámci jeho úvazku mu byla vyčleněna doba pro jeho činnost s dobrovolníky.

Co se týká zahraničních dobrovolníků, ukázalo se, že přijíždí na EDS se zájmem o projekt a v očekávání rozvoje svých osobních dovedností a získání nových zkušeností. Jejich univerzitní vzdělání dává předpoklad vysokoškolské úrovně znalostí. Z výše uvedeného vyplývá, že je nutné v neziskových organizacích pověřit a vyškolit zaměstnance, který bude připravovat kvalitní projekty. Dále je třeba, aby osoba koordinátora EDS (jejíž pozice je ukotvena v samotném projektu EDS) měla dostatek času v rámci svého pracovního úvazku na koordinaci a organizaci práce zahraničních dobrovolníků. Je vhodné, aby se koordinátor stále vzdělával v dané oblasti. Dalším krokem by mělo být vytvoření otevřeného a spolupracujícího prostředí v dané organizaci, aby zahraniční dobrovolníci byly přijímány všemi zaměstnanci tak, aby jejich potenciál mohl být maximálně využit jak ve prospěch organizace, klientů, tak ve prospěch samotných dobrovolníků.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsme se zabývali působením českých a zahraničních dobrovolníků v neziskových organizacích České republiky. Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole je shrnuta historie a současnost dobrovolnictví v českých zemích, jsou objasněny pojmy dobrovolník, dobrovolnická činnost, dobrovolnické centrum, Evropská dobrovolná služba. Druhá kapitola se zabývá motivem, motivací člověka k dobrovolné činnosti a altruismem. Jsou zde popsány jednotlivé druhy motivace a vymezen pojem motivace versus altruismus. Třetí kapitola pojednává o neziskových organizacích, metodice práce s dobrovolníky v neziskovém sektoru a propagací a podporou dobrovolnické činnosti. Čtvrtá kapitola nás seznamuje s dosavadním výzkumem a výsledky v oblasti dobrovolnické činnosti jak českých dobrovolníků, tak účastníků Evropské dobrovolné služby v neziskových organizacích České republiky.

Praktická část definuje cíle, které jsme stanovili pro tento výzkum. Cíle jsme ověřovali pomocí dvou samostatných dotazníků. Jeden dotazník jsme vytvořili v české verzi pro české dobrovolníky a zájemce o dobrovolnictví. Ten jsme rozdali pracovníkům neziskových organizací Zlínského kraje a studentům sociální pedagogiky UTB ve Zlíně. Tento dotazník vyplnilo celkem 145 respondentů. Druhý dotazník v angličtině byl určen současným a bývalým dobrovolníkům EDS. Vyplnilo jej celkem 32 respondentů.

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit atribut českého a zahraničního dobrovolníka, jejich motivaci a zkušenost, kterou jim dobrovolnická činnost přinesla. Z výzkumu vyplývá, že dobrovolná činnost je vlastnější jak v případě českých, tak v případě zahraničních dobrovolníků ženám. Českým dobrovolníkům není v jejich dobrovolné činnosti na překážku ani zaměstnání ani péče o děti do 26ti let. Paradoxně nezaměstnaní lidé, kteří mají objektivně více volného času, se zapojují do dobrovolné činnosti méně. Je zřejmé, že člověk aktivní na trhu práce a aktivní jako rodič se pro dobrovolnou činnost rozhoduje častěji. Motivace českých dobrovolníků je zacílena přímo na pomoc druhým – snaha pomoci šířit dobrou myšlenku. Motivace zahraničních dobrovolníků je zacílena na jejich vlastní osobní rozvoj. Zkušenosti z dobrovolné činnosti jsou u českých a zahraničních dobrovolníků stejné – dobrý pocit ze smysluplné práce. Určení druhu motivace k dobrovolné činnosti poskytuje vedení neziskových organizací možnost, jak účinně s českými a zahraničními dobrovolníky pracovat tako-

vým způsobem, aby dobrovolníková ochotná snaha pomoci byla prospěšná všem zúčastněným. Dobrovolnická práce, jako fenomén dnešní doby, pomáhá měnit svět na místo, kde se bude maximum lidí cítit dobře.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BALÁŽ, Roman, 2011, Marie Riegrová-Palacká: Matka chudiny, Sociální práce č. 4, s. 23. ISSN 1213-6204.
2. BRUMOVSKÁ, Tereza, SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ Gabriela. Mentoring výchova k profesionálnímu dobrovolnictví. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-772-5.
3. ČESKO. Zákon č.198 ze dne 24. května 2002 o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 82/2002, s. 2656.
4. FRIČ, Pavol. Dárcovství a dobrovolnictví v České republice výsledky výzkumu NROS a AGNES. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS), 2001. ISBN 80-902633-7-2.
5. CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN: 978-80-247-1369-4.
6. KALISTA Zdeněk. Blahoslavená Zdislava z Lemberka. Praha: Zvon, 1991. ISBN: 80-7113-042-7.
7. MATOUŠEK, Oldřich. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-502-8.
8. NAKONEČNÝ, Milan. Motivace chování. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6.
9. PLAMÍNEK, Jiří. Tajemství motivace: jak zařídit, aby pro vás lidé rádi pracovali. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5515-1.
10. RAY. Projekty pro mládež výzkumnou technikou. Dům zahraniční spolupráce, 2016. ISBN: 978-80-88153-18-4.
11. SOCIÁLNÍ PRÁCE, Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2011, roč. 4. ISSN: 1213-6204.
12. SOUKUPOVÁ, Helena. Svatá Anežka Česká život a legenda. Praha: Vyšehrad, 2015. ISBN: 978-80-742-9471-6.
13. TOŠNER, Jiří. SOZANSKÁ, Olga. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2006. ISBN: 80-7367-178-6.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. ČESKÁ NÁRODNÍ AGENTURA MLÁDEŽ. Evropská dobrovolná služba www.mladezvakci.cz [online]. © 2007-2015 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.mladezvakci.cz/evropska-dobrovolna-sluzba/>
2. ČESKÉ NOVINY. V ČR je 128.000 neziskovek, neziskový sektor vytváří 0,7 pct HDP [online]. © 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/v-cr-je-128-000-neziskovek-neziskovy-sektor-vytvari-0-7-pct-hdp/1420828>
3. ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY. Uklidme Česko. www.uklidmecesko.cz [online]. 2017 [cit. 2017-04-08] Dostupné z: <http://www.uklidmecesko.cz/about/zakladniInformace/>
4. ERASMUS+. Mentoring. www.naerasmus.cz [online]. © 2017 [cit. 2017-01-16]. Dostupné z: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/mobilita-osob-mladez/mentoring/>
5. EUROPEAN COMMISSION. European youth week. www.eceuropa.eu [online]. © 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/youth/week_en
6. EUROPEAN VOLUNTEER CENTRE CEV. Manifesto for volunteering in Europe. www.cev.be [online]. © 2017 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: http://www.cev.be/uploads/2016/09/CEVManifesto_EN_1.pdf
7. HESTIA, CENTRUM PRO DOBROVOLNICTVÍ. Nabídky dobrovolnictví. www.hest.cz [online]. © 2017 [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <https://www.dobrovolnik.cz/>
8. HESTIA, CENTRUM PRO DOBROVOLNICTVÍ. Program Pět P. www.hest.cz [online]. © 2017 [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.hest.cz/cs-CZ/codelame/program-pet-p>
9. NADACE NEZISKOVKY.CZ. Fakta o nno. www.neziskovky.cz [online]. © 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511/fakta/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	a jiné
a.s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
EDS	Evropská dobrovolná služba
EU	Evropská Unie
EVS	European Voluntary Service
kol.	kolektiv
např.	na příklad
NNO	nezisková organizace
RAY	Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+ Youth
roč.	ročník
s.	strana
s.p.	státní podnik
tab.	tabulka
tj.	to je
UTB	Univerzita Tomáše Bati
z.s.	Zapsaný spolek

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Pohlaví respondentů</i>	38
<i>Tabulka 2 Věk respondentů</i>	39
<i>Tabulka 3 Národnost, země trvalého bydliště</i>	39
<i>Tabulka 4 Nejvyšší dosažené vzdělání</i>	40
<i>Tabulka 5 Situace na trhu práce</i>	40
<i>Tabulka 6 Rodinný stav</i>	41
<i>Tabulka 7 Rodič dětí ve věku do 26 let</i>	41
<i>Tabulka 8 Velikost místa trvalého bydliště</i>	41
<i>Tabulka 9 Míra participace v neziskových organizacích</i>	42
<i>Tabulka 10 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP – Míra participace</i>	42
<i>Tabulka 11 – Dobrovolníci – pohlaví respondentů</i>	43
<i>Tabulka 12 – Dobrovolníci – věk respondentů</i>	43
<i>Tabulka 13 – Dobrovolníci – nejvyšší ukončené vzdělání</i>	43
<i>Tabulka 14 – Postavení dobrovolníků na trhu práce</i>	44
<i>Tabulka 15 – Rodinný stav dobrovolníků</i>	44
<i>Tabulka 16 – Dobrovolníci – rodiče dětí do 26ti let</i>	44
<i>Tabulka 17 – Velikost místa bydliště dobrovolníků</i>	45
<i>Tabulka 18 Počet dobrovolně odpracovaných roků v neziskovém sektoru</i>	45
<i>Tabulka 19 Vztah k organizaci, ve které je vykonávána dobrovolná činnost</i>	46
<i>Tabulka 20 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP – Vztah k organizaci, kde vykonávám dobrovolnou činnost</i>	46
<i>Tabulka 21 Přínos dobrovolné činnosti</i>	47
<i>Tabulka 22 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP – Přínos dobrovolné činnosti</i>	47
<i>Tabulka 23 Negativa dobrovolné činnosti</i>	48
<i>Tabulka 24 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP - Negativa dobrovolné činnosti</i> ...49	49
<i>Tabulka 25 Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem</i>	50
<i>Tabulka 26 Srovnání výzkumu Pavola Friče a BP - Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem</i>	51
<i>Tabulka 27 Vztah rodičů/partnerů k dobrovolné činnosti</i>	52
<i>Tabulka 28 Zkušenost s dobrovolnou činností v zahraničí</i>	52
<i>Tabulka 29 Pohlaví respondentů</i>	52
<i>Tabulka 30 Národnost</i>	53

<i>Tabulka 31 Země trvalého pobytu</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 32 Nejvyšší ukončené vzdělání.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabulka 33 Velikost místa trvalého bydliště</i>	<i>54</i>
<i>Tabulka 34 Přínos dobrovolné činnosti</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 35 Negativa dobrovolné činnosti</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 36 Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 37 Vztah rodičů k dobrovolné činnosti</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 38 Důvod výběru České republiky pro EDS</i>	<i>57</i>
<i>Tabulka 39 Odpracované měsíce EDS</i>	<i>57</i>
<i>Tabulka 40 Kontingenční tabulka rozhodnutí se pro dobrovolnictví</i>	<i>61</i>
<i>Tabulka 41 Schéma čtyřpolní tabulky.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabulka 42 Kontingenční tabulka – míra participace</i>	<i>62</i>
<i>Tabulka 43 Kontingenční tabulka – vypočítané hodnoty pro každé pole tabulky dle výše uvedeného vzorce $(P - O)^2/O$</i>	<i>63</i>
<i>Tabulka 44 – Profil českého a zahraničního dobrovolníka</i>	<i>65</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 Pohlaví všech respondentů</i>	85
<i>Graf 2 Věk všech respondentů</i>	85
<i>Graf 3 Nejvyšší dosažené vzdělání všech respondentů</i>	85
<i>Graf 4 Situace na trhu práce všech respondentů</i>	86
<i>Graf 5 Rodinný stav všech respondentů</i>	86
<i>Graf 6 Děti ve věku do 26 let všech respondentů</i>	86
<i>Graf 7 Velikost místa trvalého bydliště všech respondentů</i>	87
<i>Graf 8 Míra participace v neziskových organizacích</i>	87
<i>Graf 9 – Věk českých dobrovolníků</i>	87
<i>Graf 10 Situace českých dobrovolníků na trhu práce</i>	88
<i>Graf 11 Rodinný stav českých dobrovolníků</i>	88
<i>Graf 12 Děti ve věku do 26ti let českých dobrovolníků</i>	88
<i>Graf 13 Velikost místa bydliště českých dobrovolníků</i>	89
<i>Graf 14 Počet dobrovolně odpracovaných roků v neziskovém sektoru</i>	89
<i>Graf 15 Vztah k organizaci, ve které je vykonávána dobrovolnická činnost</i>	90
<i>Graf 16 Přínos dobrovolné činnosti</i>	90
<i>Graf 17 Negativa dobrovolné činnosti</i>	91
<i>Graf 18 Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem</i>	91
<i>Graf 19 Vztah rodičů/partnerů k dobrovolné činnosti</i>	92
<i>Graf 20 Zkušenost s dobrovolnou činností v zahraničí</i>	92
<i>Graf 21 Pohlaví zahraničních dobrovolníků</i>	92
<i>Graf 22 Národnost zahraničních dobrovolníků</i>	93
<i>Graf 23 Země trvalého pobytu zahraničních dobrovolníků</i>	93
<i>Graf 24 – Velikost místa trvalého bydliště zahraničních dobrovolníků</i>	94
<i>Graf 25 – Nejvyšší dosažené vzdělání zahraničních dobrovolníků</i>	94
<i>Graf 26 – Přínos z dobrovolné činnosti pro zahraniční dobrovolníky</i>	94
<i>Graf 27 – Negativa dobrovolné činnosti pro zahraniční dobrovolníky</i>	95
<i>Graf 28 – Důvody dobrovolnictví zahraničních dobrovolníků</i>	95
<i>Graf 29 – Vztah rodičů zahraničních dobrovolníků k jejich dobrovolné činnosti</i>	96
<i>Graf 30 – Důvod výběru ČR zahraničními dobrovolníky</i>	96

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Dotazník v českém jazyce

Příloha PII: Dotazník v anglickém jazyce pro zahraniční účastníky EDS

Příloha PIII: Grafy

PŘÍLOHA PI – DOTAZNÍK V ČESKÉM JAZYCE

Dobrovolnictví

Dobrý den,

prosím Vás o 10 minut Vaší pozornosti. Jsem studentkou 3. ročníku kombinovaného studia oboru sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. V rámci bakalářské práce se zabývám tématem "Čeští a zahraniční dobrovolníci v neziskových organizacích České republiky". Vyplněním tohoto dotazníku mi zásadním způsobem pomůžete ke zdárnému ukončení mého studia. Předložený dotazník se skládá ze 17ti otázek. Prosím o jeho svědomité vyplnění. U každé otázky vyberte vždy jen jednu odpověď. Výsledky budou zcela anonymní a budou využity pouze pro účely bakalářské práce.

Děkuji za Váš čas a spolupráci.

Leona Klementová

1. Jste:

- Muž
- Žena

2. Uveďte svůj věk:

- 18 - 30
- 31 - 45
- 46 - 65
- nad 65

3. Uveďte, prosím, svou národnost:

- česká
- V případě, že je jiná než česká, napište jaká:

4. Uveďte, prosím, zemi, ve které trvale bydlíte:

- Česká republika
- V případě, že je jiná než ČR, napište jaká.

5. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- Základní
- Střední vzdělání
- Střední vzdělání s výučním listem
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

6. Vaše situace na trhu práce:

- Studující
- Zaměstnaný
- Pracující
- Nezaměstnaný
- Na rodičovské dovolené
- V důchodu

7. Váš rodinný stav:

- Svobodný/á
- Ženatý / vdaná
- Rozvedený/á
- Vdovec / vdova

8. Máte dítě/děti do 26ti let věku?

- Ano
- Ne

9. Uved'te, prosím, velikost místa Vašeho bydliště:

- Do 1.000
- 1.000 - 4.999
- 5.000 - 19.999
- 20.000 - 99.999
- Nad 100.000

10. Uved'te, prosím, zda dobrovolně pracujete. Pokud jste dobrovolně nikdy nepracoval, touto otázkou pro Vás dotazník končí a já Vám děkuji za jeho vyplnění.

- Pravidelně každý týden.
- Pravidelně každý měsíc.
- Nepravidelně.
- Dobrovolně jsem nikdy nepracoval/a.

11. Uved'te, prosím, kolik roků dobrovolně pracujete:

.....

12. Vztah k organizaci, pro kterou jste vykonával / vykonáváte dobrovolnou práci:

- Jsem její člen.
- Nejsem ani člen ani zaměstnanec.
- Jsem člen i zaměstnanec.
- Jsem její zaměstnanec.

13. Co Vám přinesla dobrovolná práce?

- Pocit smysluplné práce
- Posílení sebevědomí
- Vyplnění volného času
- Udržení se v kondici
- Uznání a prestiž
- Rozvoj profesních kompetencí
- Zaměstnání
- Jiná, uveďte:

14. Co Vám vadí / vadilo na Vaší dobrovolné práci?

- Dala by se lépe organizovat.
- Moje snaha je nedoceněná.
- Nedělám to, co mne baví.
- Očekává se ode mě příliš mnoho.
- Očekává se ode mě příliš málo.
- Jsem do toho tlačení.
- Nic mi nevadí.
- Jiná, uveďte:

15. Uved'te, prosím, důvody, které považujete za důležité pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem:

- Důvěra v organizaci, která práci organizuje.
- Přesvědčení, že člověk pomůže šířit dobrou myšlenku.
- Snaha uplatnit své schopnosti.
- Možnost navazovat nové vztahy se zajímavými lidmi.
- Pocit, že dobrovolnictví je součástí způsobu života lidí, které znám.
- To, že mne oslovili lidé z organizace.
- Možnost získat nové dovednosti a zkušenosti.
- Osobní příklad mých příbuzných nebo známých.
- Potencionální možnost získání zaměstnání.
- Zkušenost s obtížnou osobní nebo rodinnou situací.
- Náboženské přesvědčení.
- Způsob zaplnění volného času.
- Jiná, uved'te:

16. Uved'te, prosím, jaký vztah k Vašemu dobrovolnictví má Váš partner/ příp. rodiče:

- Mou dobrovolnou činnost chápe/ou a plně mě v ní podporuje/í.
- Mou dobrovolnou činnost chápe/ou a toleruje/í.
- Mou dobrovolnou činnost podporoval/i, ale po delší době k ní získal/i negativní vztah.
- Mou dobrovolnou činnost nechápe/ou, ale toleruje/í ji.
- Mou dobrovolnou činnost nechápe/ou, brání mi v ní.
- Jiná, uved'te:

17. Máte zkušenosti s dobrovolnou prací v zahraničí?

- Ano
- Ne

PŘÍLOHA PII – DOTAZNÍK PRO ZAHRANIČNÍ ÚČASTNÍKY EDS

Dear volunteer,

My name is Leona Klementová. I am a student in UTB University in Zlín. I am studying social pedagogy. I would be grateful if you could fill the questionnaire. You are /were on EVS. Your experience can help me in my University thesis. Your answers are anonymous. I use this only for my University thesis.

Thank you very much for your time and cooperation.

Leona Klementová

1. You are:

- Man
- Woman

2. Age:

- 18 - 30
- 31 - 45
- 46 – 65

3. Nationality

- German
- French
- Spanish
- Russian
- Italian
- Polish
- Slovak
- Austrian
- different:

4. The country of your residence:

- Germany
- France
- Spain
- Russia
- Italy
- Poland
- Slovakia
- Austria
- Different

5. Your highest level of education:

- Primary
- High school
- University

6. Population in your city:

- to 1.000 people
- 1.000 - 4.999 people
- 5.000 - 19.999 people
- 20.000 - 99.000 people
- over 100.000 people

7. What is volunteering about according to you?

- Feeling of meaningful activity
- Better confidence
- Free time
- Good condition
- Prestige
- Development of professional competencies
- different:

8. What does bother/annoy you, when you work as a volunteer?

- It could be better organized.
- My work is underrated.
- I'm not doing what I enjoy to do.
- It is too much demanding for me
- It is too much/too little demanding for me
- I was pushed into it.
- different:

9. Please mark why are you volunteering:

- Confidence in the organization that organizes the work.
- The belief that one will help spread good idea.
- Trying to apply your skills.
- Possibility to forge new relationships with interesting people.
- Feel that volunteering is part of the way of life of the people I know.
- I have been asked to do it.
- Opportunity to gain new skills and experience.
- Personal example of my relatives or friends.
- Potential employment opportunities.
- Experience with difficult personal or family situation.
- Religious beliefs.
- Way of spending free time.
- different:

10. What are your parents/partners think about your volunteer work ?

- I am completely understood and supported.
- My volunteering job is understood and tolerated.
- My parents/partners had been supporting my volunteer work, but they came to dislike it after some time.
- They dont understand it, but they dont mind it.
- My volunteering hasn't been understood, they are preventing me from it.
- different

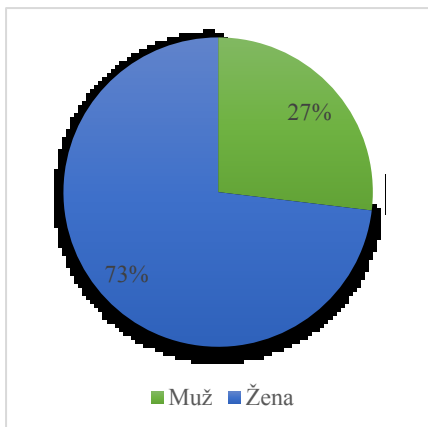
11. Why did you choose an EVS in Czech Republic?

- The project was interesting.
- The hosting organisation was interesting.
- I wanted to know Czech Republic.
- I had a free time, EVS in CZ was the opportunity.
- It was a challenge.
- Former volunteer recommended me EVS in CZ.
- Different:

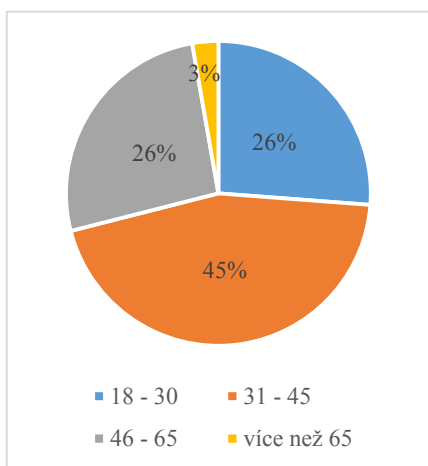
12. How much time did you spend working as a volunteer in Czech republic? Write please.

- to 3 months
- 4 - 6 months
- 7 - 9 months
- 10 - 12 months
- Different:

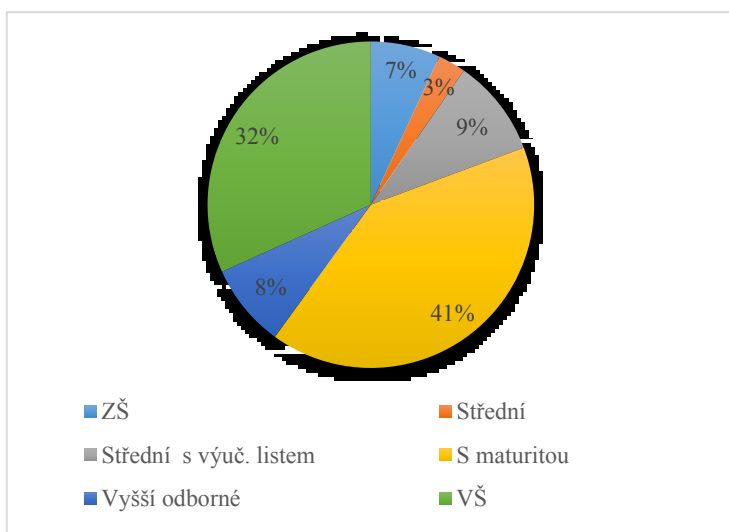
PŘÍLOHA PIII – GRAFY

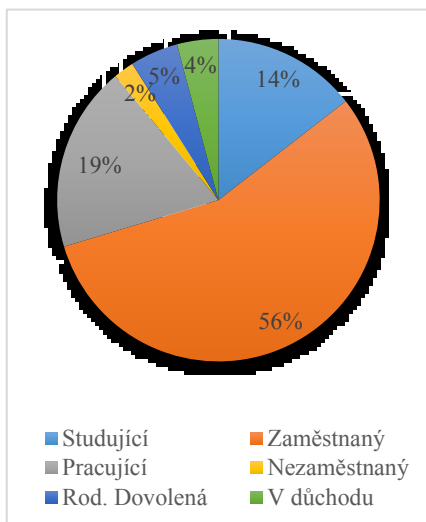
Graf 1 Pohlaví všech respondentů

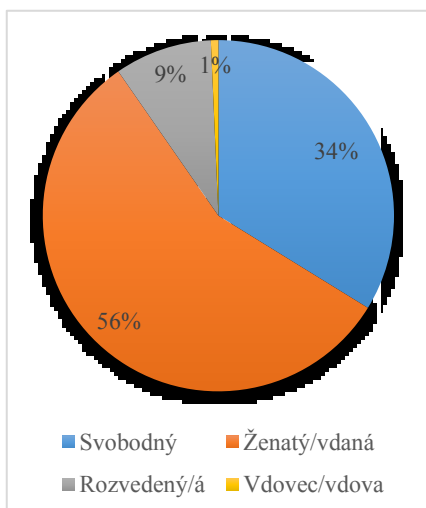
Graf 2 Věk všech respondentů

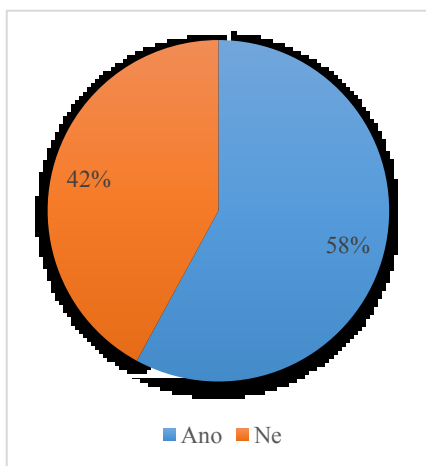
Graf 3 Nejvyšší dosažené vzdělání všech respondentů

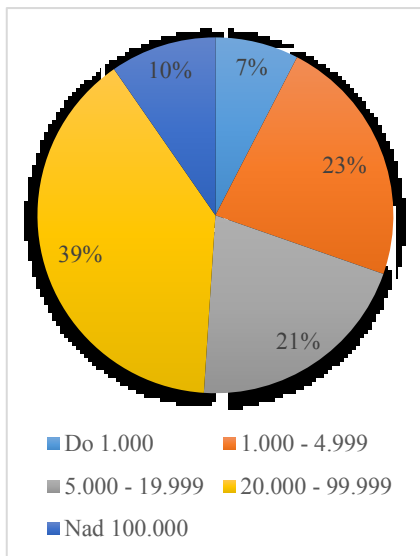
Graf 4 Situace na trhu práce všech respondentů

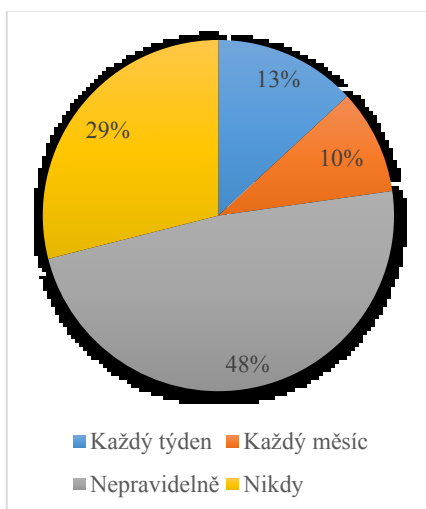
Graf 5 Rodinný stav všech respondentů

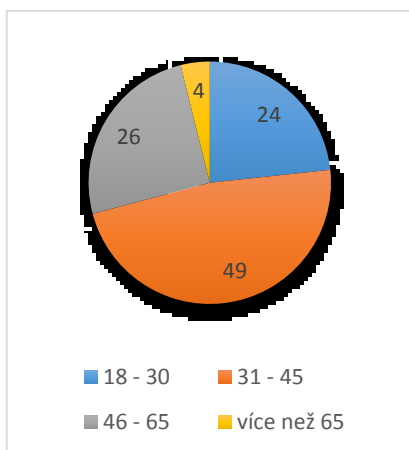
Graf 6 Děti ve věku do 26 let všech respondentů

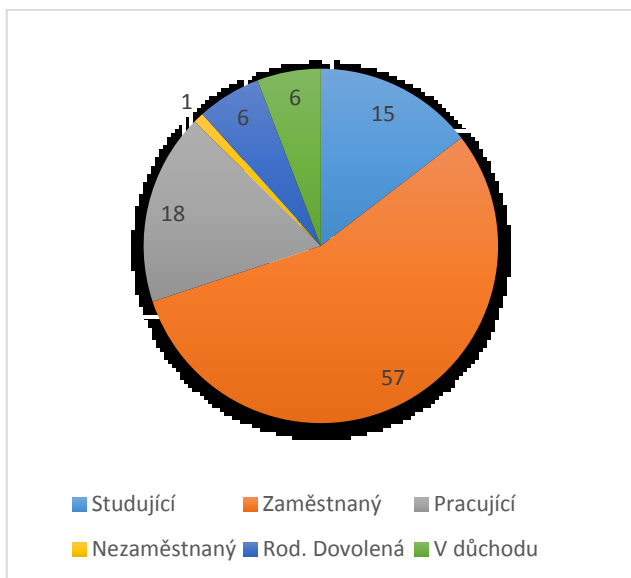
Graf 7 Velikost místa trvalého bydliště všech respondentů

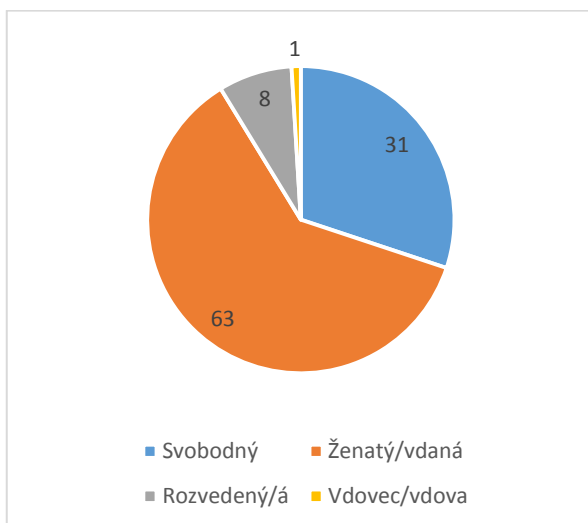
Graf 8 Míra participace v neziskových organizacích

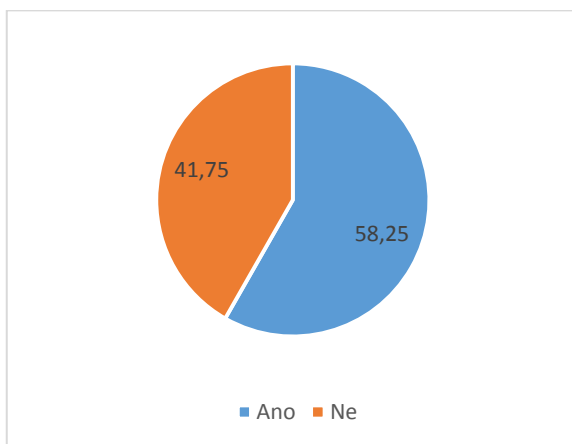
Graf 9 – Věk českých dobrovolníků

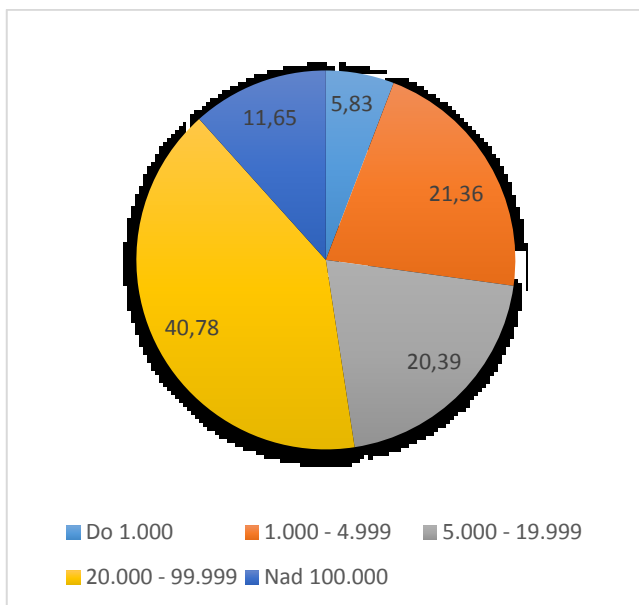
Graf 10 Situace českých dobrovolníků na trhu práce

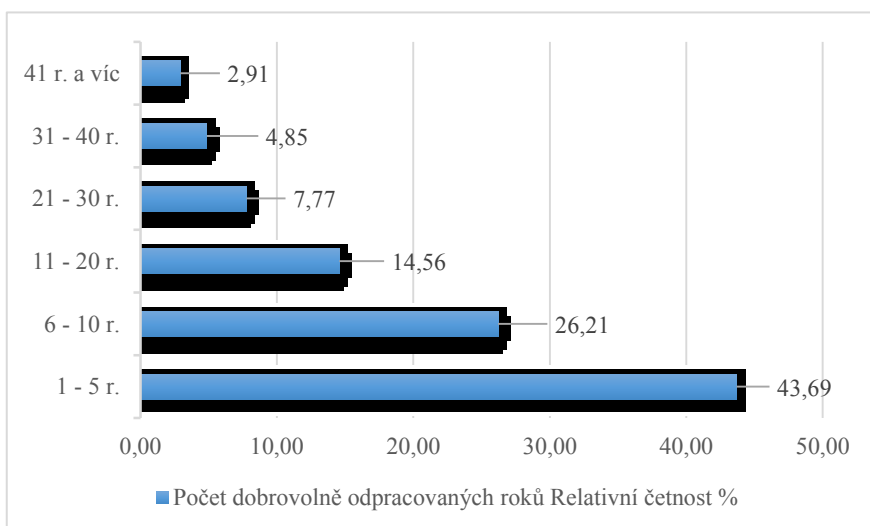
Graf 11 Rodinný stav českých dobrovolníků

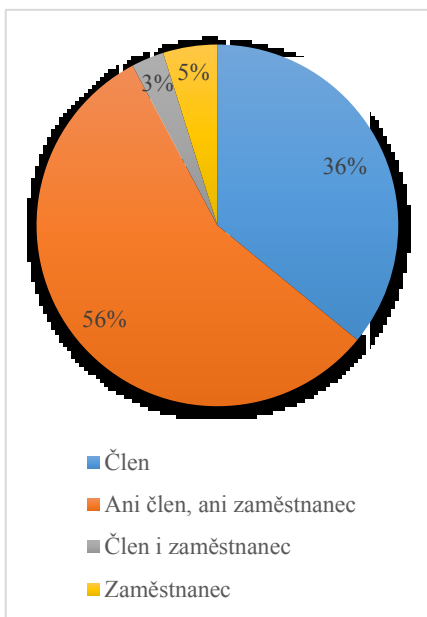
Graf 12 Děti ve věku do 26ti let českých dobrovolníků

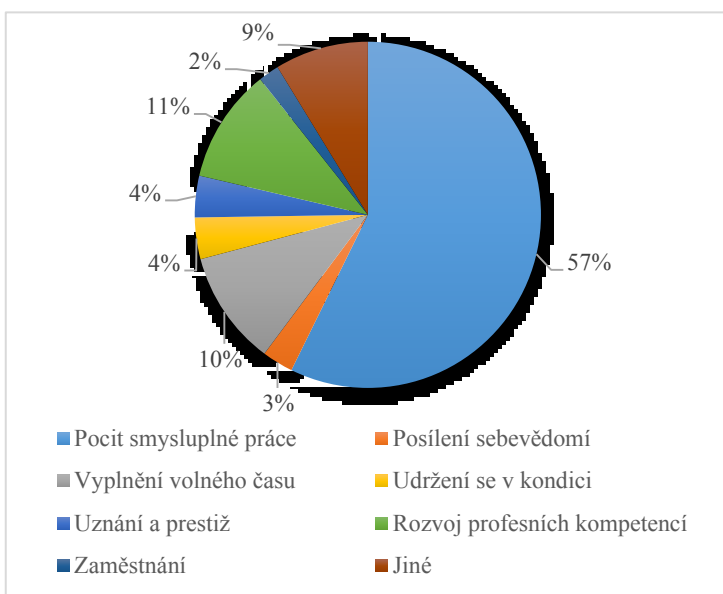
Graf 13 Velikost místa bydliště českých dobrovolníků

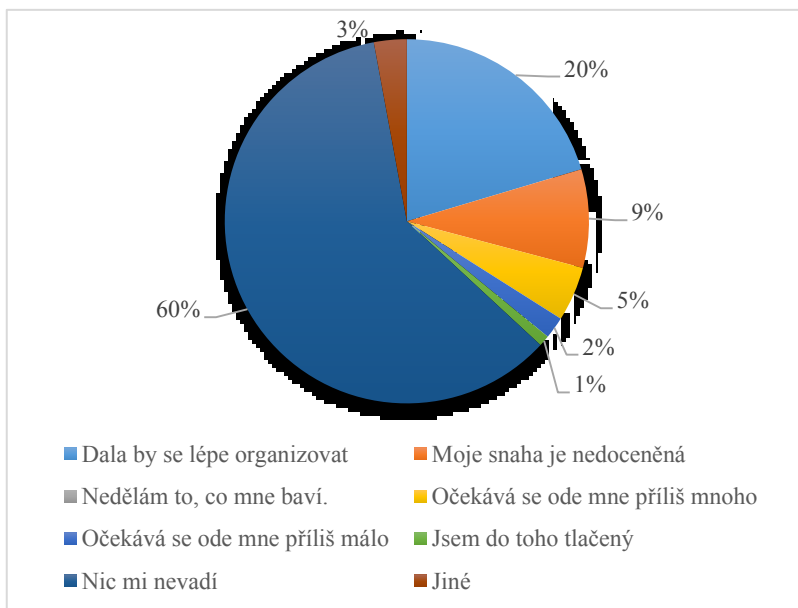
Graf 14 Počet dobrovolně odpracovaných roků v neziskovém sektoru

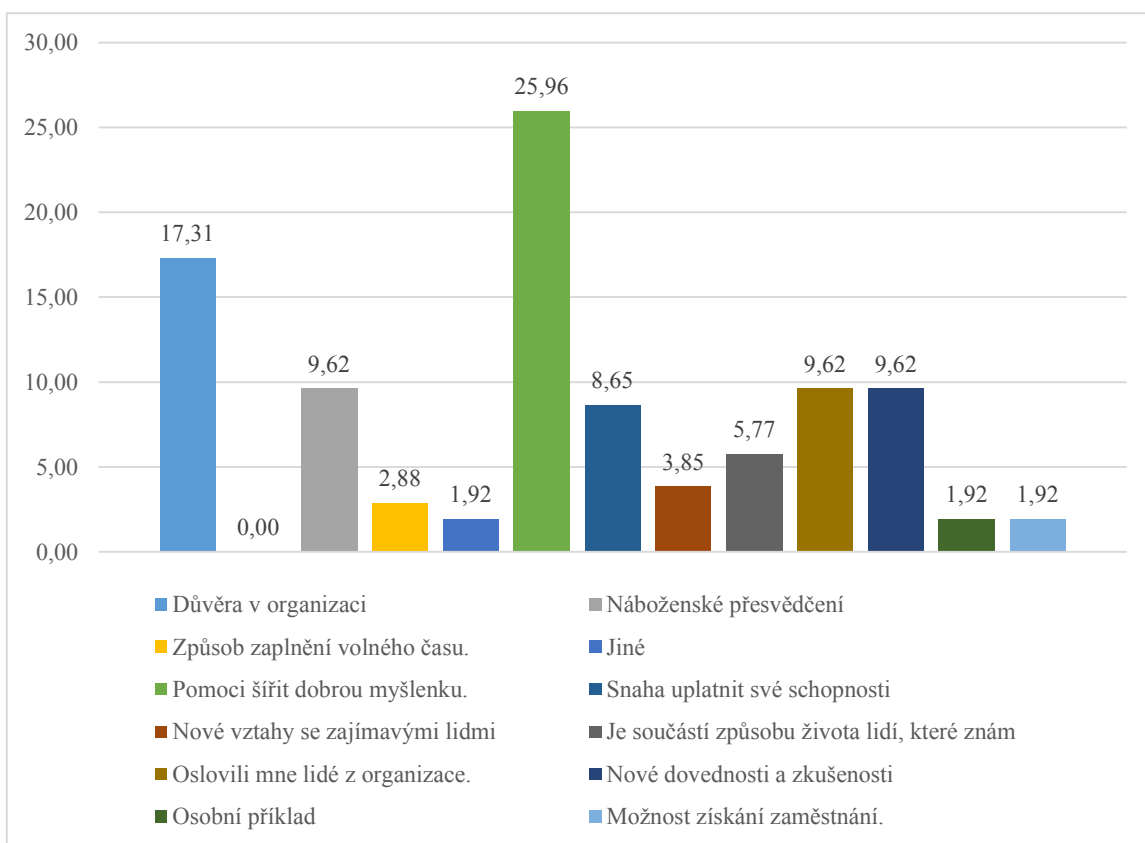
Graf 15 Vztah k organizaci, ve které je vykonávána dobrovolnická činnost

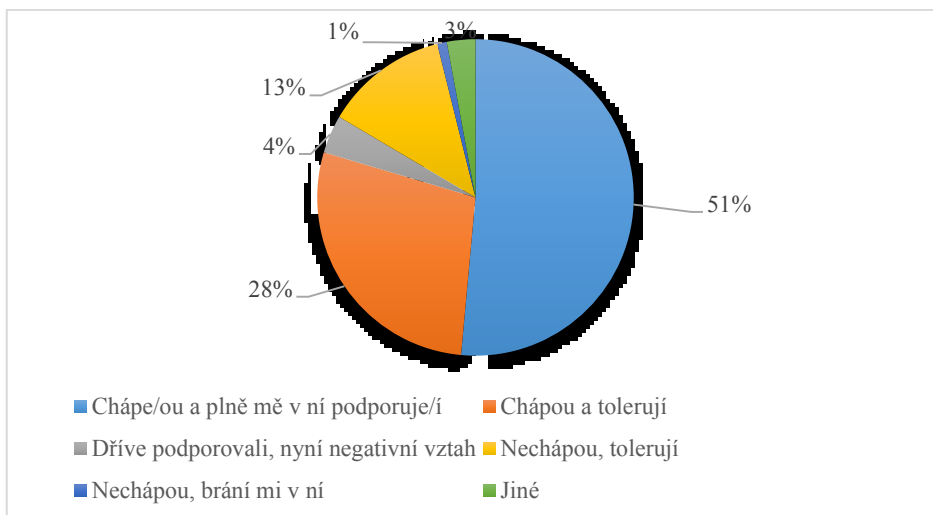
Graf 16 Přínos dobrovolné činnosti

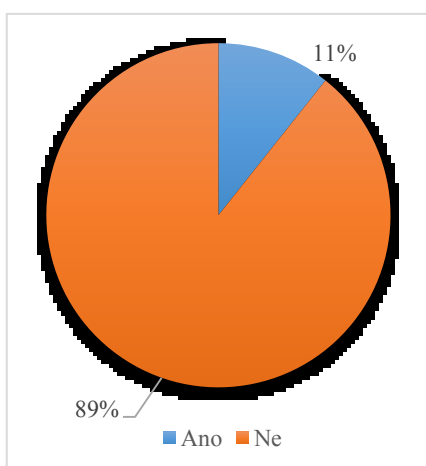
Graf 17 Negativa dobrovolné činnosti

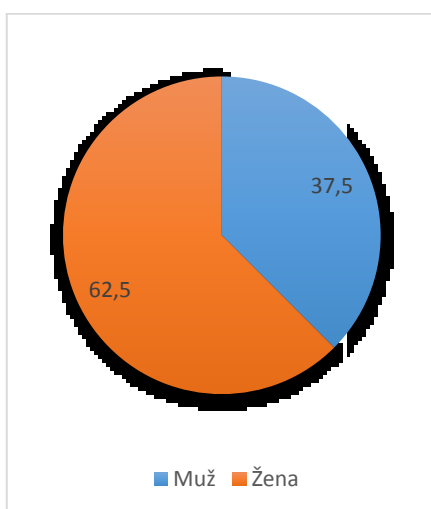
Graf 18 Důvody pro rozhodnutí stát se dobrovolníkem

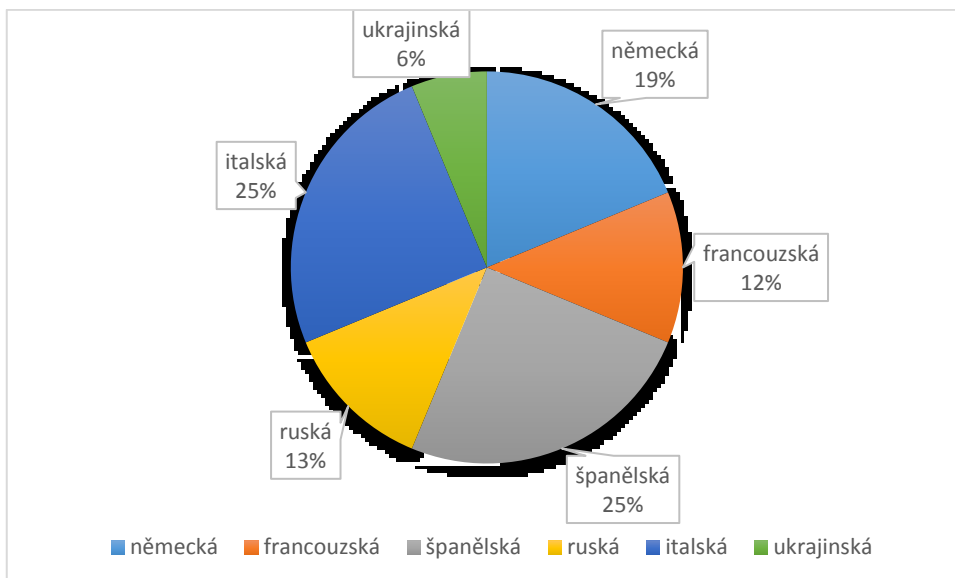
Graf 19 Vztah rodičů/partnerů k dobrovolné činnosti

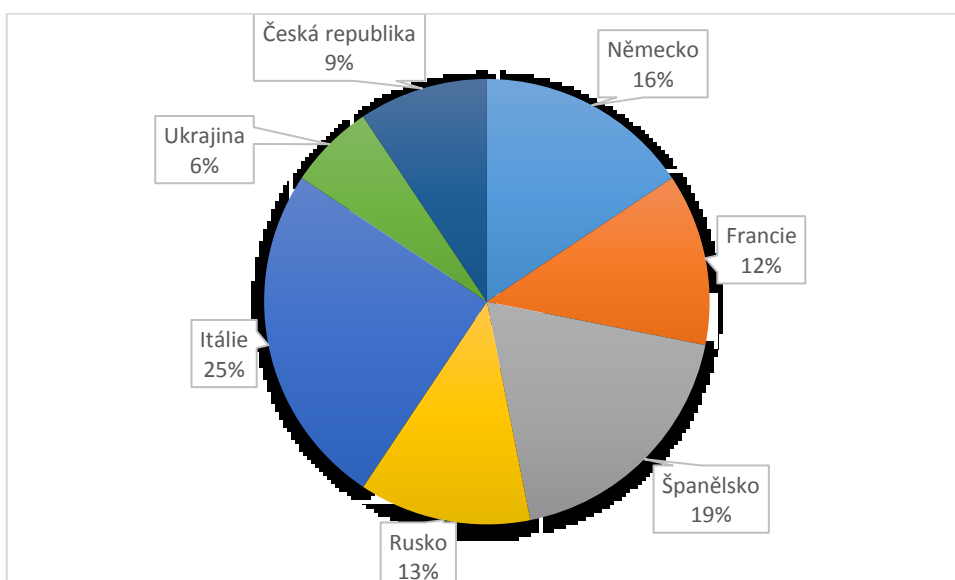
Graf 20 Zkušenost s dobrovolnou činností v zahraničí

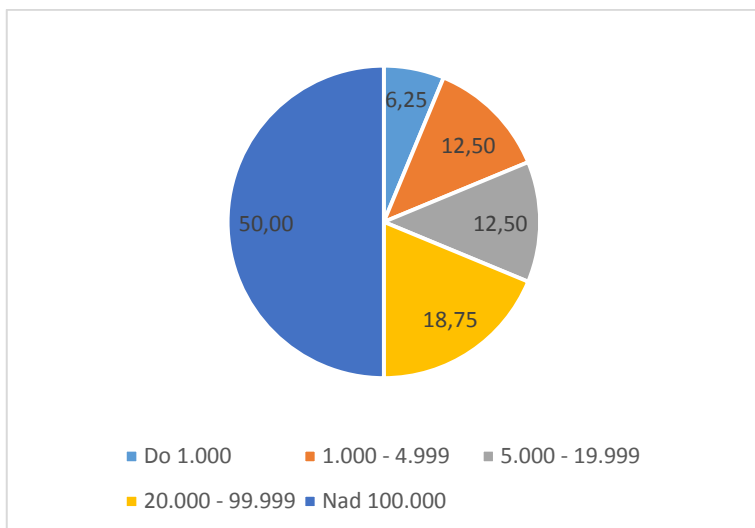
Graf 21 Pohlaví zahraničních dobrovolníků

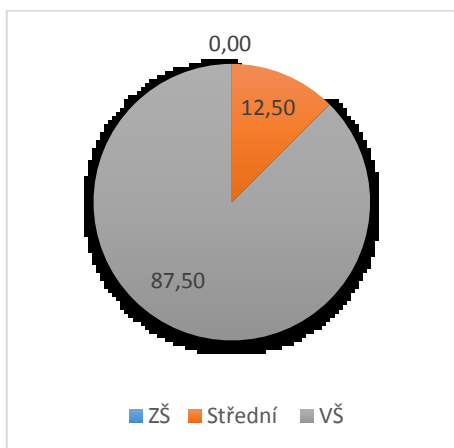
Graf 22 Národnost zahraničních dobrovolníků

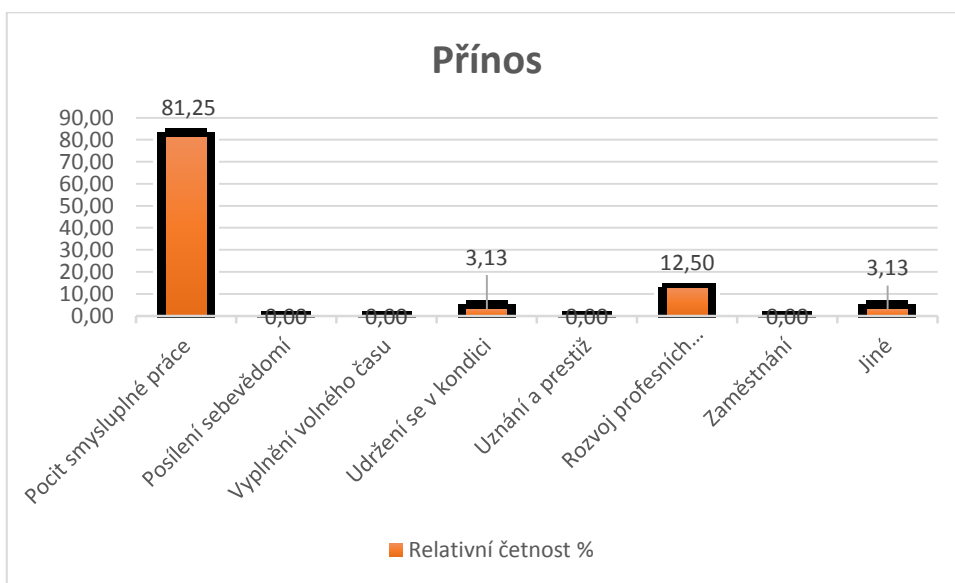
Graf 23 Země trvalého pobytu zahraničních dobrovolníků

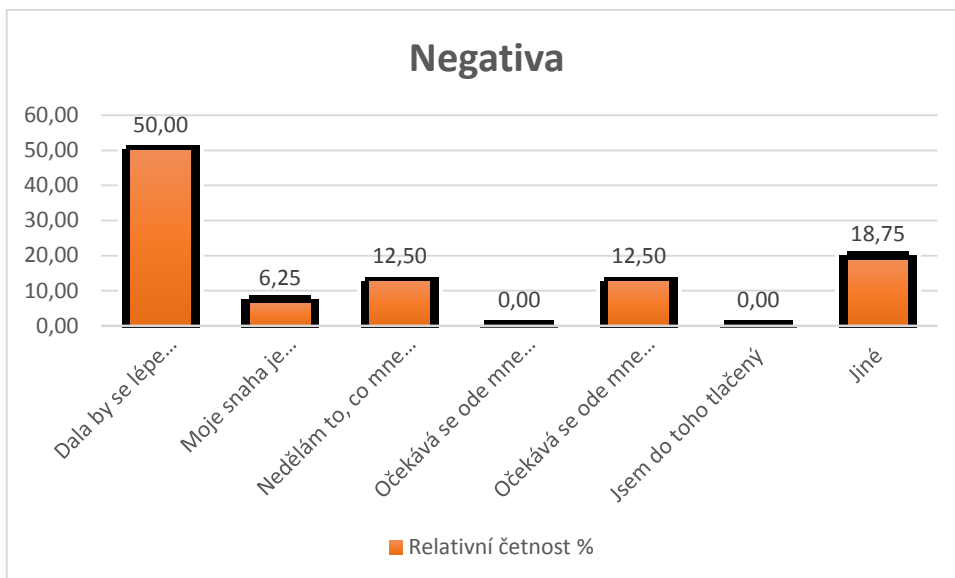
Graf 24 – Velikost místa trvalého bydliště zahraničních dobrovolníků

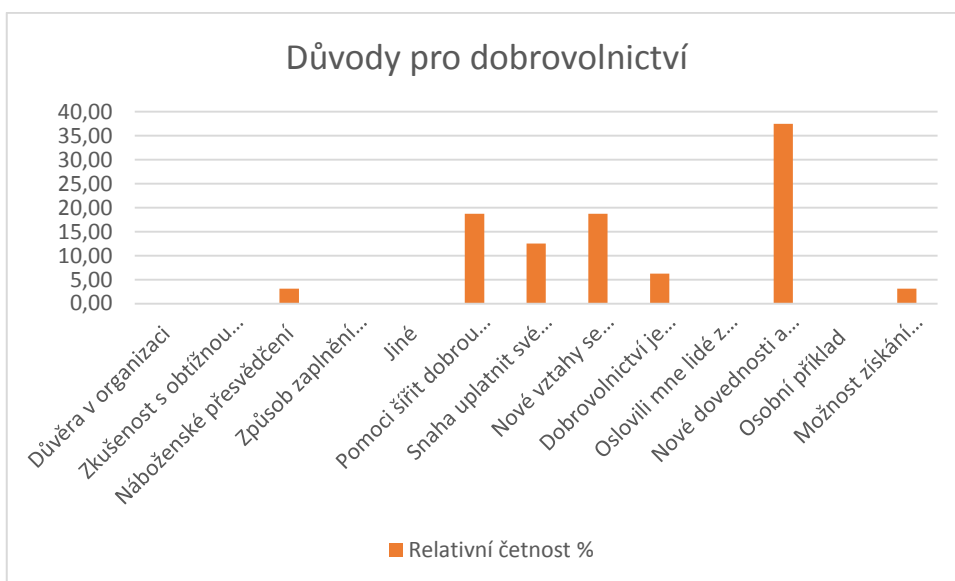
Graf 25 – Nejvyšší dosažené vzdělání zahraničních dobrovolníků

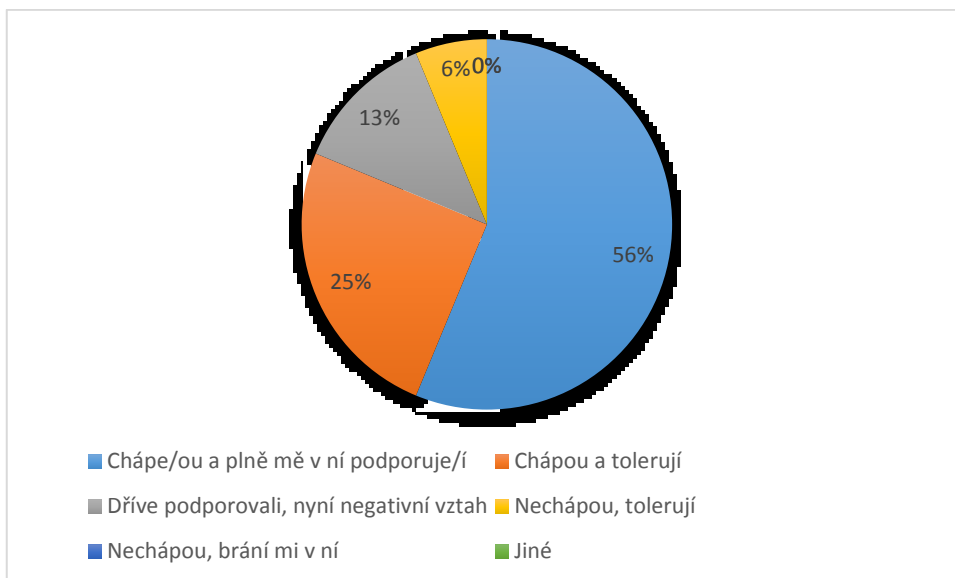
Graf 26 – Přínos z dobrovolné činnosti pro zahraniční dobrovolníky

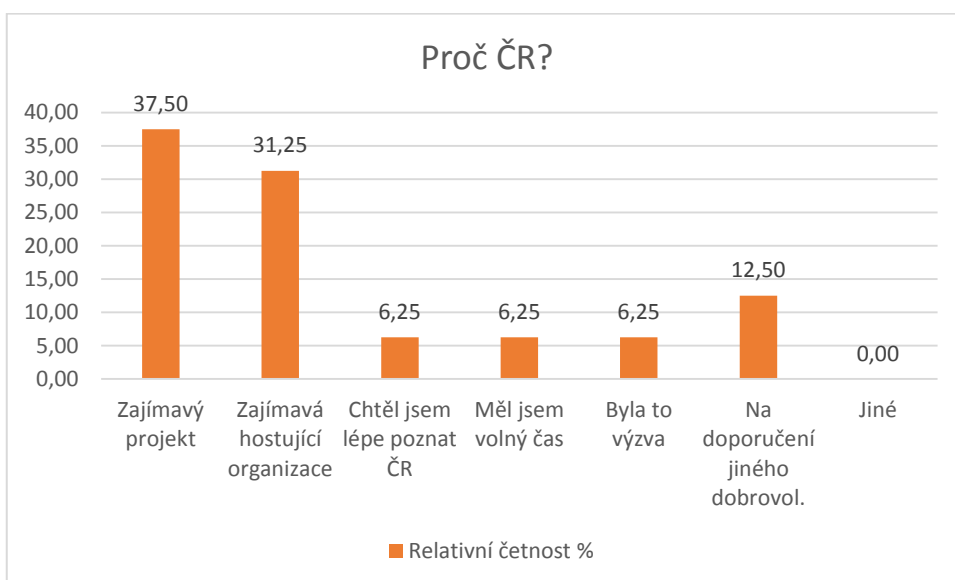
Graf 27 – Negativa dobrovolné činnosti pro zahraniční dobrovolníky

Graf 28 – Důvody dobrovolnictví zahraničních dobrovolníků

Graf 29 – Vztah rodičů zahraničních dobrovolníků k jejich dobrovolné činnosti

Graf 30 – Důvod výběru ČR zahraničními dobrovolníky